

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 6.8.2014
COM(2014) 503 final

ANNEX 1

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

**Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun väliseen
vapaakauppasopimukseen liitettävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin ja sen
jäsenvaltioiden puolesta sekä sen väliaikaisesta soveltamisesta Kroatian tasavallan
Euroopan unioniin liittymisen huomioon ottamiseksi**

LIITE

PÖYTÄKIRJA

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun väliseen kauppasopimukseen Kroatian Euroopan unioniin liittymisen huomioon ottamiseksi

BELGIAN KUNINGASKUNTA,
BULGARIAN TASAVALTA,
TŠEKKIN TASAVALTA,
TANSKAN KUNINGASKUNTA,
SAKSAN LIITTOTASAVALTA,
VIRON TASAVALTA,
IRLANTI, HELLEENIEN TASAVALTA,
ESPANJAN KUNINGASKUNTA,
RANSKAN TASAVALTA,
KROATIAN TASAVALTA,
ITALIAN TASAVALTA,
KYPROKSEN TASAVALTA,
LATVIAN TASAVALTA,
LIETTUAN TASAVALTA,
LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,
UNKARI,
MALTAN TASAVALTA,
ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,
ITÄVALLAN TASAVALTA,
PUOLAN TASAVALTA,
PORTUGALIN TASAVALTA,
ROMANIA,
SLOVENIAN TASAVALTA,
SLOVAKIAN TASAVALTA,
SUOMEN TASAVALTA,
RUOTSIN KUNINGASKUNTA,
ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,
Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä 'Euroopan unionin jäsenvaltiot', joita Euroopan unionin neuvosto edustaa
ja
EUROOPAN UNIONI

sekä

KOLUMBIAN TASAVALTA, jäljempänä 'Kolumbia',

ja

PERUN TASAVALTA, jäljempänä 'Peru',

jäljempänä 'Andien yhteisöön kuuluvat allekirjoittajamaat',

jotka

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välinen kauppasopimus, jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin Brysselissä 26 päivänä kesäkuuta 2012 ja että 1 päivästä maaliskuuta 2013 lähtien EU-osapuolen ja Perun välillä sekä 1 päivästä elokuuta 2013 lähtien EU-osapuolen ja Kolumbian välillä on sovellettu joitakin sen määräyksiä sopimuksen 330 artiklan mukaisesti;

OTTAVAT HUOMIOON, että Kroatian tasavallan, jäljempänä Kroatia, Euroopan unioniin liittymistä koskeva sopimus, jäljempänä 'liittymissopimus', allekirjoitettiin Brysselissä 9 päivänä joulukuuta 2011 ja tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2013;

OTTAVAT HUOMIOON, että liittymissopimukseen liitetyn Kroatian liittymisasiakirjan 6 artiklan 2 kohdan nojalla Kroatian liittymisestä sopimukseen sovitaan virallisesti tekemällä kyseiseen sopimukseen liitettävä pöytäkirja,

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuksen 6 artiklassa määrätään seuraavaa: "Tässä sopimuksessa tarkoitetaan 'osapuolella' Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita taikka Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita niiden asianomaisilla Euroopan unionista tehdystä sopimuksesta ja Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksesta johtuvilla toimivallan aloilla, jäljempänä 'EU-osapuoli', tai kutakin Andien yhteisöön kuuluvaa allekirjoittajamaata";

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuksen 9 artiklassa todetaan seuraavaa: "Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrätyn edellytyksin, sekä Kolumbian ja Perun alueisiin";

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuksessa on määräyksiä uusien EU:n jäsenvaltioiden Euroopan unioniin liittymisen vaikutuksien huomioon ottamiseksi sopimuksen perusteella;

OTTAVAT HUOMIOON, että Kroatia liittyi Euroopan unioniin ennen kuin sopimusta sovellettiin Kolumbiassa ja että sopimuksessa ei ole määräyksiä tällaisesta tilanteesta, jossa maa liittyy Euroopan unioniin ennen kuin kolme osapuolta soveltaa sopimusta;

OTTAVAT HUOMIOON, että osapuolet katsovat, että 328 artiklan tarkoitus ja päämäärä huomioiden voidaan todeta, että sopimus mahdollistaa uusien Euroopan unionin jäsenvaltioiden liittymisen sopimukseen, kuten Kroatian kaltaisissa tapauksissa;

TOTEAVAT, että edellä mainitun mukaisesti osapuolet ovat sopineet, että Kroatian liittyminen Euroopan unioniin sekä liittymisen vaikutukset sopimukseen otetaan huomioon tällä pöytäkirjalla;

OVAT SOPINEET SEURAAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ:

I JAKSO SOPIMUSPUOLET

1 artikla

Kroatiasta tulee sopimuksen sopimuspuoli.

II JAKSO ALKUPERÄSÄÄNNÖT

2 artikla

Muutetaan sopimuksen liitteessä II olevan 17 artiklan 4 kohta ja 18 artiklan 2 kohta tämän pöytäkirjan liitteen I määräysten mukaisesti.

3 artikla

Korvataan sopimuksen liitteessä II oleva lisäys 4 tämän pöytäkirjan liitteellä II.

4 artikla

1. Sopimuksen määräyksiä sovelletaan Kolumbiasta tai ja Perusta Kroatiaan tai Kroatiasta Kolumbiaan tai Peruun vietäviin tavaroihin, jotka ovat sopimuksen liitteen II määräysten mukaisia ja jotka ovat tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä joko parhaillaan kuljetettavina taikka väliaikaisesti varastoituina, tullivarastossa tai vapaa-alueella Kolumbiassa, Perussa tai Kroatiassa.
2. Tällaisissa tapauksissa on myönnettävä etuuskohtelu, jos tuojaosapuolen tulliviranomaisille esitetään kahdentoista kuukauden kuluessa tämän pöytäkirjan voimaantulosta viejäosapuolen jälkikäteen antama tai laatima alkuperäselvitys ja pyydettyä asiakirjat, jotka osoittavat, että tavarat on kuljetettu suoraan sopimuksen liitteessä II olevan 13 artiklan mukaisesti.

III JAKSO PALVELUKAUPPA, SIJOITTAUTUMINEN JA SÄHKÖINEN KAUPPA

5 artikla

Korvataan sopimuksen liitteessä VII oleva B jakso tämän pöytäkirjan liitteen III määräyksillä.

6 artikla

Korvataan sopimuksen liitteessä VIII oleva B jakso tämän pöytäkirjan liitteen IV määräyksillä.

7 artikla

Korvataan sopimuksen liitteen IX lisäyksessä 1 oleva B jakso tämän pöytäkirjan liitteen V määräyksillä.

8 artikla

Korvataan sopimuksen liitteen IX lisäyksessä 2 oleva B jakso tämän pöytäkirjan liitteen VI määräyksillä.

9 artikla

Korvataan sopimuksen liite X tämän pöytäkirjan liitteellä VII.

IV JAKSO JULKISET HANKINNAT

10 artikla

1. Tämän pöytäkirjan liitteessä VIII luetellut Kroatian yksiköt lisätään sopimuksen liitteen XII lisäyksessä 1 olevan B jakson asianomaisiin alakohtiin.
2. Kroatia on sisällytetty sopimuksen liitteen XII lisäyksessä 1 olevan B jakson 1 alakohdassa olevaan luetteloon puolustusministeriöiden ja puolustus- ja turvallisuustoimista vastaavien virastojen hankkimista tavaroista ja laitteista.
3. Tämän pöytäkirjan liitteessä IX oleva luettelo Kroatian julkaisuvälineistä lisätään sopimuksen liitteen XII lisäykseen 2.

V JAKSO MAAILMAN KAUPPAJÄRJESTÖ (WTO)

11 artikla

Koumbian ja Peru sitoutuvat siihen, etteivät ne esitä Kroatian Euroopan unioniin liittymisen perusteella vaatimuksia tai pyyntöjä tai aloita riitojenratkaisumenettelyä eikä muuta tai peruuta vuoden 1994 GATT-sopimuksen XXIV artiklan 6 kohdan ja XXVIII artiklan tai GATS-sopimuksen XXI artiklan mukaisia myönnytyksiä.

VI JAKSO YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

12 artikla

1. EU-osapuolen, Kolumbian ja Perun on hyväksyttävä tämä pöytäkirja omien sisäisten menettelyjensä mukaisesti.
2. EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan on ilmoitettava kirjallisesti tämän pöytäkirjan voimaantulon edellyttämien sisäisten menettelyjensä päätökseen saattamisesta muille osapuolille ja 5 artiklassa tarkoitetulle tallettajalle.
3. Tämä pöytäkirja tulee voimaan EU-osapuolen ja kunkin Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona on vastaanotettu viimeinen 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalta allekirjoittajamaalta.
4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, osapuolet sopivat, että ne voivat soveltaa väliaikaisesti tätä pöytäkirjaa ennen tämän pöytäkirjan voimaan tulon edellyttämien EU-osapuolen sisäisten menettelyjen saattamista päätökseen.¹ Kunkin osapuolen on

¹ Kukin osapuoli soveltaa tätä määräystä sen jälkeen, kun osapuolen sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen.

ilmoitettava tallettajalle ja muille osapuolille tämän pöytäkirjan vastaavan soveltamisen edellyttämien sisäisten menettelyjensä saattamisesta päätökseen. Tämän pöytäkirjan soveltaminen EU-osapuolen ja Andien yhteisöön kuuluvan allekirjoittajamaan välillä alkaa kymmenen (10) päivää sen päivän jälkeen, jona tallettaja vastaanottaa viimeisen ilmoituksen EU-osapuolelta ja kyseiseltä Andien yhteisöön kuuluvalta allekirjoittajamaalta.

5. Ilmoitukset lähetetään Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille, joka on tämän pöytäkirjan tallettaja.
6. Jos sopimuspuolet soveltavat 4 kohdan mukaisesti jotakin tämän sopimuksen määräystä ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa, määräyksessä olevaa viittausta pöytäkirjan voimaantulopäivään pidetään viittauksena päivään, josta alkaen sopimuspuolet sopivat soveltavansa kyseistä määräystä 4 kohdan mukaisesti.

13 artikla

Tämä pöytäkirja on laadittu kolmena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

Euroopan unioni ilmoittaa Kolumbialle ja Perulle sopimuksen kroaatinkielisestä toisinnosta. Kun tämä pöytäkirja tulee voimaan, tämän pöytäkirjan kroaatinkielinen toisinto on todistusvoimainen samoin edellytyksin kuin nykyisillä kielillä laaditut toisinnot. Sopimuksen 337 artiklaa muutetaan vastaavasti.

14 artikla

Tämä pöytäkirja on sopimuksen erottamaton osa.

Tämän pöytäkirjan liitteet ovat erottamaton osa tätä pöytäkirjaa.

TÄMÄN VAKUUDEKSI tätä varten asianmukaisesti valtuutetut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty ... ssa/ssä ... päivänä ...kuuta vuonna ...

EUROOPAN UNIONIN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN PUOLESTA

KOLUMBIAN TASAVALLAN PUOLESTA

PERUN TASAVALLAN PUOLESTA

LIITE I

Kauppasopimuksen liitteeseen II sisältyvien hallinnollisten huomautusten uudet kielitoisinnot

1. Muutetaan 17 artiklan 4 kohta seuraavasti:

(...)

”Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

BG ’ИЗДАДЕН В ПОСЛЕДСТВО

ES ’EXPEDIDO A POSTERIORI’

CS ’VYSTAVENO DODATEČNE’

DA ’UDSTEDT EFTERFØLGENDE’

DE ’NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT’

ET ’TAGANTJÄRELE VÄLJA ANTUD’

EL ’ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ’

EN ’ISSUED RETROSPECTIVELY’

FR ’DÉLIVRÉ A POSTERIORI’

HR ’NAKNADNO IZDANO’

IT ’RILASCIATO A POSTERIORI’

LV ’IZSNIEGTS RETROSPEKTĪVI’

LT ’RETROSPEKTYVUSIS IŠDAVIMAS’

HU ’KIADVA VISSZAMENŐLEGES HATÁLLYAL’

MT ’MAHRUG RETROSPETTIVAMENT’

NL ’AFGEGEVEN A POSTERIORI’

PL ’WYSTAWIONE RETROSPEKTYWNIE’

PT ’EMITIDO A POSTERIORI’

RO ’EMIS A POSTERIORI’

SK ’VYDANÉ DODATOČNE’

SL ’IZDANO NAKNADNO’

FI ’ANNETTU JÄLKIKÄTEEN’

SV ’UTFÄRDAT I EFTERHAND”

2. Muutetaan 18 artiklan 2 kohta seuraavasti:

(...)

”Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti annettuun kaksoiskappaleeseen on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

BG ’ДУБЛИКАТ’

ES 'DUPLICADO'
CS 'DUPLIKÁT'
DA 'DUPLIKAT'
DE 'DUPLIKAT'
ET 'DUPLIKAAT'
EL 'ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ'
EN 'DUPLICATE'
FR 'DUPLICATA'
HR 'DUPLIKAT'
IT 'DUPLICATO'
LV 'DUBLIKĀTS'
LT 'DUBLIKATAS'
HU 'MÁSODLAT'
MT 'DUPLIKAT'
NL 'DUPLICAAT'
PL 'DUPLIKAT'
PT 'SEGUNDA VIA'
RO 'DUPLICAT'
SK 'DUPLIKÁT'
SL 'DVOJNIK'
FI 'KAKSOISKAPPALE'
SV 'DUPLIKAT'''

LIITE II

”Lisäys 4

KAUPPALASKUILMOITUS

Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat erityiset edellytykset

Kauppalaskuilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, laaditaan käyttäen yhtä seuraavista erikielisistä toisinnoista ja viejämaan sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin. Kauppalaskuilmoitus laaditaan kunkin alaviitteen mukaisesti. Alaviitteitä ei tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Bulgariankielinen toisinto

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № ... от митница или от друг компетентен държавен орган ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... ⁽²⁾ преференциален произход.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad gubernamental competente n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Tšekinkielinen toisinto

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. ... ⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Saksankielinen toisinto

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligung der Zollbehörde oder der zuständigen Regierungsbehörde Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ... ⁽²⁾ sind.

Vironkielinen toisinto

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs [or competent governmental] authorisation No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l'autorité gouvernementale compétente n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Kroaatinkielinen toisinto

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... ⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ... ⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.'

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità governativa competente n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

Latviankielinen toisinto

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu pilnvara Nr. ... ⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme no ... ⁽²⁾.

Liettuankielinen toisinto

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. ... ⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... ⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Unkarinkielinen toisinto

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... ⁽¹⁾) vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: ...) kijelentem, hogy eltérő jelzs hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak ⁽²⁾.

Maltankielinen toisinto

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. ... ⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ... ⁽²⁾.

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. ... ⁽¹⁾) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

Puolankielinen toisinto

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr ... ⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... ⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugalinkielinen toisinto

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... ⁽²⁾.

Romaniankielinen toisinto

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală sau a autorității guvernamentale competente nr. ... ⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... ⁽²⁾.

Slovakinkielinen toisinto

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládneho povolenia ... ⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... ⁽²⁾.

Sloveeninkielinen toisinto

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih državnih organov št. ... ⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... ⁽²⁾ poreklo.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro ... ⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. ____ ⁽²⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ____ ursprung ⁽³⁾

² Kun kauppalaskuilmoituksen laatii tämän liitteen 21 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.

³ Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun kauppalaskuilmotus liittyy kokonaan tai osittain tämän liitteen 36 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan ja Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.

..... (4)

(Paikka ja päiväys)

..... (5)

(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen
allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

⁴ Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.

⁵ Ks. tämän liitteen 20 artiklan 5 kohta. Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

LIITE III

(Sopimuksen 114 artiklassa tarkoitettu sopimuksen liitteen VII B jakso)

LUETTELO SJOITTAUTUMISSITOUMUKSISTA

(tämän sopimuksen 114 artiklassa tarkoitettu)

B JAKSO

EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
ES	Espanja
EE	Viro
EU	Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka
HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali
RO	Romania
SK	Slovakia
SI	Slovenia

SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti vapautetut toimialat sekä ne markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla sovelletaan varausten muodossa Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden sijoittautumisiin ja sijoittajiin. Luettelossa on seuraavat osat:
 - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia, ja
 - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakkeessa on ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat Euroopan unionin jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia⁶.

Sitoumuksia ei sovelleta toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.
2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
 - a) 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV. 3.1, 2002).
 - b) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991) ja
 - c) 'CPC ver. 1,0' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC ver 1.0, 1998).
3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka kyseisiä toimenpiteitä (esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, yleispalveluvelvoitteita, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset ja syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla luonnonalueilla eikä historiallisesti tai taiteellisilta arvoiltaan erityisen merkittävillä alueilla) ei mainita luettelossa, niitä sovelletaan joka tapauksessa Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden sijoittajiin.
4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

⁶ Vaikka tietyllä alalla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia Euroopan unionin laajuisia varauksia.

5. Tämän sopimuksen 112 artiklan mukaisesti syrjimättömät vaatimukset, jotka koskevat sijoittautumisen oikeudellista muotoa, eivät sisälly jäljempänä olevaan luetteloon.
6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Kiinteistöt AT, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöosastoille on asetettu rajoituksia⁷.
KAIKKI TOIMIALAT	Yleishyödylliset palvelut EU: Kansallisen tai paikallisen tason yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottava taloudellinen toiminta voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille palveluntarjoajille⁸.
KAIKKI TOIMIALAT	Sijoittautumismuodot EU: Jonkin EU-jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuille (kolmansien maiden yritysten) tytäryhtiöille, joiden kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:n alueella, myönnettyä kohtelua ei laajenneta koskemaan kolmannen maan yrityksen johonkin Euroopan unionin jäsenvaltioon perustamia sivuliikkeitä tai agenttuureja. BG: Sivuliikkeiden perustamiseen tarvitaan lupa. EE: Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava Euroopan unionissa. FI: Ulkomaalainen, joka harjoittaa kauppaa yhtiökumppanina suomalaisessa kommandiittiyhtiössä tai osakeyhtiössä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti Euroopan unionissa. Televiestintäpalveluja lukuun ottamatta kaikilla aloilla vähintään puolta johtokunnan varsinaisista ja varajäsenistä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Yrityksille voidaan kuitenkin myöntää erivapauksia. Jos ulkomainen organisaatio aikoo harjoittaa liiketoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, sen on hankittava elinkeinolupa. Ulkomaisen organisaation tai yksityishenkilön, joka ei ole Euroopan unionin kansalainen, on haettava lupaa toimia osakeyhtiön perustajana. Televiestintäpalvelujen alalla perustajista ja johtokunnan jäsenistä vähintään puolella on oltava pysyvä asuinpaikka maassa. Jos perustaja on oikeushenkilö, asuinpaikkavaatimus koskee myös kyseistä oikeushenkilöä. IT: Teollisen, kaupallisen ja käsiteollisen ammatin harjoittaminen edellyttää oleskelulupaa ja erityislupaa. BG, PL: Edustustoimiston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyhtiön mainonnan ja myynninedistämisen.

⁷ Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

⁸ Koska yleishyödyllisiä palveluja tarjotaan usein myös kansallista tasoa suppeammalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä toimialakohtainen luettelo ei ole käytännöllinen. Ymmärrettävyyden lisäämiseksi tämän sitoumusluettelon alaviitteissä ilmoitetaan viitteellisesti ne alat, joilla yleishyödyllisillä palveluilla on merkittävä osa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PL: Rahoituspalveluja lukuun ottamatta ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta. Euroopan unionin ulkopuoliset sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajoitetun vastuun yhtiön tai osakeyhtiön muodossa (lakiasiainpalvelujen osalta ainoastaan rekisteröidyn yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa). RO: Kaupallisten yhtiöiden ainoan johtajan tai johtokunnan puheenjohtajan ja johtokunnan jäsenten lukumäärästä puolen on oltava Romanian kansalaisia, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia. SE: Ulkomaisen yrityksen (joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa) on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin sijoittautuneen sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito. Alle vuoden kestävät rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimetä maassa asuva edustaja. Rajoitetun vastuun yhtiöllä (osakeyhtiöllä) voi olla yksi tai useampi perustaja. Perustajan on joko oleskeltava Ruotsissa tai oltava ruotsalainen oikeushenkilö. Avoin yhtiö voidaan perustaa vain, jos jokainen yhtiökumppani asuu Ruotsissa. Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja. Johtokunnan jäsenistä vähintään puolen on asuttava Ruotsissa. Sellaisten ulkomaan tai Ruotsin kansalaisten, jotka eivät asu Ruotsissa ja jotka haluavat harjoittaa kaupallista toimintaa Ruotsissa, on nimettävä kyseisestä toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä paikallisen viranomaisen rekisteriin. Asuinpaikkaehdoista voidaan poiketa tapauksissa, joissa ne todistettavasti eivät ole tarpeen. SI: Ulkomaisten yhtiöiden sivuliikkeiden perustaminen edellyttää, että emoyhtiö on ollut rekisteröitynä alkuperämaassa vähintään yhden vuoden. SK: Ulkomaisen luonnollisen henkilön, jonka nimi rekisteröidään kaupparekisteriin toimimaan valtuutettuna henkilönä yrittäjän puolesta, on esitettävä Slovakian oleskelulupa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Investoinnit ES: Ulkomaan hallituksen tai ulkomaisten julkisyhteisöjen joko suoraan tai ulkomaisten hallitusten joko välittömässä tai välillisessä määräysvallassa olevien yritysten tai muiden yhteisöjen välityksellä Espanjaan tekemät investoinnit (jotka tuovat yhteisöille taloudellisten etujen lisäksi yleensä myös muita etuja) edellyttävät hallituksen antamaa etukäteislupaa. BG: Yrityksissä, joissa julkinen (valtion tai kunnan) osuus pääomasta ylittää 30 prosenttia, osakkeiden siirtämiseen kolmansille osapuolille tarvitaan lupa. Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain (Concessions Act) mukaisesti myönnetty toimilupa. Ulkomaiset sijoittajat eivät voi osallistua yksityistämiseen. Ulkomaisilta sijoittajilta ja bulgarialaisilta oikeushenkilöiltä, joilla on määräävä ulkomaalaisomistus, edellytetään lupa a) luonnonvarojen etsintään, käyttöön- tai talteenottoon aluevesiltä, mannerjalustasta tai talousvyöhykkeeltä ja b) määräävän omistussuuden hankintaan yrityksissä, jotka harjoittavat a kohdassa määritettyä toimintaa. FR: Ulkomaisiin ostoihin, jotka oikeuttavat yli 33,33 prosenttiin olemassa olevan ranskalaisyrityksen osakepääomasta tai äänivallasta tai 20 prosenttiin ranskalaisesta pörssiyhtiöstä, sovelletaan seuraavia määräyksiä: - ranskalaisiin yrityksiin, joiden liikevaihto on enintään 76 miljoonaa euroa, voidaan tehdä alle 7,6 miljoonan euron investointeja ennakkoilmoitusta seuraavan 15 päivän määräajan jälkeen, kun kyseisten määrien paikkansapitävyys on tarkistettu; - lupa muihin investointeihin annetaan ennakkoilmoitusta seuraavan kuukauden jälkeen ilman eri toimenpidettä, jollei talousministeri ole poikkeustapauksessa käyttänyt oikeuttaan lykätä investointia. Hiljattain yksityistetyissä yrityksissä voidaan rajoittaa ulkomaalaisomistusta siten, että Ranskan hallitus määrää yleisölle tarjottavien osakkeiden enimmäismäärän tapauskohtaisesti. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityislupaa, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa. FI: Suomen viranomaisten on vahvistettava sellainen ulkomaisten omistajien osakehankinta, joka oikeuttaa yli kolmannekseen suuren suomalaisen yhtiön tai suuren liikeyrityksen (jossa on yli 1 000 työntekijää tai jonka liikevaihto on yli 168 miljoonaa euroa tai jonka taseen loppusumma on yli 168 miljoonaa euroa) äänivallasta; vahvistus voidaan evätä vain, jos tärkeä kansallinen etu olisi uhattuna. Näitä rajoituksia ei sovelleta televiestintäpalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	HU: Ei sitoumuksia hiljattain yksityistettyjen yritysten ulkomaisen omistuksen suhteen. IT: Hiljattain yksityistetyille yrityksille voidaan myöntää yksinoikeuksia tai niiden yksinoikeudet voidaan säilyttää. Joissakin tapauksissa voidaan rajoittaa hiljattain yksityistetyissä yrityksissä käytettäviä äänioikeuksia. Puolustuksen, liikenne-, televiestintä- ja energiapalvelujen alalla toimivien yritysten suurten omistusosuuksien hankinta edellyttää viiden vuoden ajan toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää.
KAIKKI TOIMIALAT	Maantieteelliset alueet FI: Ahvenanmaalla on rajoitettu Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden sekä kaikkien oikeushenkilöiden vapautta sijoittautua ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa.
1. MAATALOUS, RIISTATALOUS, METSÄTALOUS	
A. Maatalous, riistatalous (ISIC Rev. 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut ⁹	AT, HR, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia maataloustoiminnan osalta. CY: Euroopan unionin ulkopuolinen osallistuminen on sallittua enintään 49 prosenttiin saakka. FR: Muut kuin Euroopan unionin kansalaiset tarvitsevat luvan maatalousyritysten perustamiseen ja Euroopan unionin ulkopuoliset sijoittajat viinitarhojen hankintaan. IE: Euroopan unionin alueen ulkopuolella vakinaisesti asuvat tarvitsevat luvan sijoittautumiseen myllytoiminnan alalla.
B. Metsätalous (ISIC Rev. 3.1: 020) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut	BG: Ei sitoumuksia puunkorjuun osalta.
2. KALASTUS JA VESIVILJELY (ISIC Rev. 3.1: 0501, 0502) pl. neuvonta- ja konsultointipalvelut	AT: Vähintään 25 prosentin aluksista on oltava Itävaltaan rekisteröityjä. BE, FI, IE, LV, NL, PT, SK: Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Belgiassa, Suomessa, Irlannissa, Latviassa, Alankomaissa, Portugalissa tai Slovakiassa, eivät voi omistaa vastaavasti Belgian, Suomen, Irlannin, Latvian, Alankomaiden, Portugalin ja Slovakian lipun alla purjehtivia aluksia. CY, EL: Euroopan unionin ulkopuolinen osallistuminen on sallittua enintään 49 prosenttiin saakka. DK: Euroopan unionin ulkopuolella vakinaisesti asuvien omistuosuuden kaupallista kalastusta harjoittavasta yrityksestä on oltava alle kolmannes. Euroopan unionin ulkopuolella vakinaisesti asuvat saavat omistaa Tanskan lipun alla purjehtivia aluksia ainoastaan Tanskassa rekisteröidyn

⁹ Maa-, riista-, metsä- ja kalatalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.f ja 6.F.g.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	yrityksen kautta. FR: Muut kuin Euroopan unionin kansalaiset eivät saa omistaa merenkulkuvaltiolle kuuluvaa maata kalan-, äyriäisten- ja levänviljelytarkoituksessa Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Ranskassa, saavat omistaa enintään 50 prosenttia Ranskan lipun alla purjehtivasta aluksesta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	DE: Merikalastuslupa myönnetään ainoastaan Saksan lipun alla purjehtiville aluksille. Nämä ovat kalastusaluksia, joiden osake-enemmistön omistavat Euroopan unionin kansalaiset tai sellaiset yritykset, jotka on perustettu Euroopan unionin sääntöjen mukaisesti ja joiden päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Näiden alusten käytön johto ja valvonta on oltava Saksassa oleskelevilla henkilöillä. Kalastusluvan saamiseksi kaikki kalastusalukset on rekisteröitävä niissä rannikkovaltioissa, joissa laivojen kotisatama sijaitsee. EE: Laiva voi purjehtia Viron lipun alla, jos sen kotisatama sijaitsee Virossa ja osake-enemmistö on Viron kansalaisilla avoimessa yhtiössä tai kommandiittiyhtiössä tai muussa oikeushenkilössä, joka sijaitsee Virossa ja jonka johtokunnassa äänienemmistö on Viron kansalaisilla. BG, HR, HU, LT, MT, RO: Ei sitoumuksia. IT: Muilla kuin Euroopan unionissa oleskelevilla ulkomaalaisilla ei saa olla enemmistöosakkuutta Italian lipun alla purjehtivista aluksista tai määräysvallan tuottavaa osakkuutta sellaisista laivanvarustamoista, joiden päätoimipaikka on Italiassa. Kalastus Italian aluevesillä on varattu Italian lipun alla purjehtiville aluksille. SE: Yhtiöittämättömät ulkomaiset sijoittajat, joiden päätoimipaikka ei ole Ruotsissa, saavat omistaa enintään 50 prosenttia Ruotsin lipun alla purjehtivasta aluksesta. Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat luvan hankkiakseen 50 prosenttia tai enemmän sellaisten yritysten osakkeista, jotka harjoittavat kaupallista kalastustoimintaa Ruotsin aluevesillä. SI: Laivat saavat purjehtia Slovenian lipun alla, jos niistä yli puolet on Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa tai sellaisten oikeushenkilöiden omistuksessa, joiden päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa. UK: Varaus, joka koskee Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivien alusten ostoa, jollei vähintään 75 prosenttia sijoitetuista varoista ole Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja/tai sellaisten yritysten omistamia, joista vähintään 75 prosenttia on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten omistamia, ja jotka kaikki oleskelevat ja joiden kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Alusten johdon, ohjauksen ja valvonnan on tapahduttava Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
3. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA¹⁰ A. Kivi- ja ruskohiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC Rev. 3.1: 10) B. Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto¹¹ (ISIC Rev. 3.1: 1110) C. Metallimalmien louhinta (ISIC Rev. 3.1: 13) D. Muu mineraalien kaivu (ISIC Rev. 3.1: 14)	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelujen osalta. ES: Ei sitoumuksia strategisesti tärkeitä mineraaleja koskevien ulkomaisten sijoitusten osalta.
4. TEOLLISUUS ¹²	
A. Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (ISIC Rev. 3.1: 15)	Ei mitään.
B. Tupakkatuotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 16)	Ei mitään.
C. Tekstiilien valmistus (ISIC Rev. 3.1: 17)	Ei mitään.
Vaatteiden valmistus; turkisten muokkaus ja värjäys (ISIC Rev. 3.1: 18)	Ei mitään.
Nahan parkitseminen ja muokkaus; matka- ja käsilaukkujen, satuloiden, valjaiden ja jalkineiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 19)	Ei mitään.

¹⁰ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

¹¹ Ei sisällä kaivostoimintaa varten öljy- ja kaasukentillä satunnaisesti tarjottuja palkkio- tai sopimusperusteisia palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.A.

¹² Ei sisällä teollisuuteen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, pl. huonekalut; olki- ja punontatuotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 20)	Ei mitään.
G. Paperin ja paperituotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 21)	Ei mitään.
Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen ¹³ (ISIC Rev. 3.1: 22 pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ¹⁴)	IT: Kustannus- ja painoyritysten omistajia koskee kansalaisuusvaatimus.
I. Koksituotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 231)	Ei mitään.
J. Öljytuotteiden valmistus ¹⁵ (ISIC Rev. 3.1: 232)	EU: Energiantuottajamaiden sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
K. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähdysaineiden, valmistus (ISIC Rev. 3.1: 24 pl. räjähdysaineiden valmistus)	Ei mitään.
L. Kumi- ja muovituotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 25)	Ei mitään.
M. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 26)	Ei mitään.
N. Metallien jalostus (ISIC Rev. 3.1: 27)	Ei mitään.

¹³ Toimiala on rajattu valmistustoimintaan. Siihen ei kuulu audiovisuaalialaan liittyvä eikä kulttuurisällön esittämistä koskeva toiminta.

¹⁴ Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p.

¹⁵ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
O. Metallituotteiden valmistus, pl. koneet ja laitteet (ISIC Rev. 3.1: 28)	Ei mitään.
P. Koneiden valmistus	
a) Yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 291)	Ei mitään.
b) Erikoiskoneiden, muiden kuin aseiden ja ammusten, valmistus (ISIC Rev. 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Ei mitään.
c) Muualle luokittelematon kodinkoneiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 293)	Ei mitään.
d) Toimisto- ja tietokoneiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 30)	Ei mitään.
e) Muualle luokittelematon sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 31)	Ei mitään.
f) Radio-, televisio- ja tietoliikennevälineiden ja -laitteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 32)	Ei mitään.
Q. Lääkintäkojeiden, hienomekaanisten kojeiden ja optisten instrumenttien sekä kellojen valmistus (ISIC Rev. 3.1: 33)	Ei mitään.
R. Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus (ISIC Rev. 3.1: 34)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
S. Muiden (ei sotilaskäyttöön tarkoitettujen) kulkuneuvojen valmistus (ISIC Rev. 3.1: 35 pl. sotalaivojen, -lentokoneiden ja muiden sotilaskäyttöön tarkoitettujen kulkuneuvojen valmistus)	Ei mitään.
T. Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus (ISIC Rev. 3.1: 361, 369)	Ei mitään.
U. Kierrätys (ISIC Rev. 3.1: 37)	Ei mitään.
5. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN ¹⁶ (PL. YDINVOIMAAN PERUSTUVA SÄHKÖNTUOTANTO)	
A. Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4010) ¹⁷	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
B. Kaasun tuotanto; kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4020) ¹⁸	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
Höyryn ja lämmينveden tuotanto; höyryn ja lämmينveden jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4030) ¹⁹	EU: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).

¹⁶ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

¹⁷ Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteisia sähkönsiirron ja -jakelun järjestelmiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

¹⁸ Ei sisällä luonnonkaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä maakaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
6. YRITYSPALVELUT	
Ammatilliset palvelut	
a) Lakiasianpalvelut (CPC 861) ²⁰ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, <i>huissiers de justice</i> ja muut <i>officiers publics et ministériels</i>) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä <i>oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut</i>	AT: Ulkomaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys kotimaassaan) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa lakiasiaintoinimiston liikeluoksesta saa olla enintään 25 prosenttia. Heillä ei saa olla ratkaisevaa vaikutusvaltaa päätöksenteossa. BE: "Cour de cassation" -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. FR: Asianajajien toimimiseen "avocat auprès de la Cour de Cassation" - ja "avocat auprès du Conseil d'Etat" -ammateissa sovelletaan kiintiöitä. DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröidyt asianajotoimistot voivat omistaa tanskalaisen asianajotoimiston osakkeita. Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat olla tanskalaisen asianajotoimiston hallintoneuvoston jäseniä tai osallistua muuten sen hallintoon. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. FR: Jotkin oikeudelliset muodot ("association d'avocats" ja "société en participation d'avocat") on varattu asianajajille, jotka ovat Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä. Asianajotoimistossa, joka tarjoaa Ranskan tai Euroopan unionin oikeuteen liittyviä palveluja, vähintään 75 prosentin niistä osakkaista, joiden hallussa on 75 prosenttia osakepääomasta, on oltava Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä. HR: Vain Kroatian asianajajaliiton täysjäsenet ("odvjetnici") voivat edustaa osapuolia tuomioistuimissa. Asianajajaliiton jäsenyys edellyttää kansalaisuutta. HU: Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava avoin yhtiö unkarilaisen asianajajan (ügyvéd) tai asianajotoimiston (ügyvédi iroda) kanssa tai edustustoimisto. PL: Euroopan unionin asianajajille sallitaan muitakin oikeudellisia toimintamuotoja, mutta ulkomaiset asianajajat voivat toimia ainoastaan kaupparekisteriin merkityn avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muodossa.

¹⁹ Ei sisällä palkkio- tai sopimus pohjaista höyryn ja lämmönveden siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämmönveden myyntiä, jotka sisältyvät kohtaan ENERGIAPALVELUT.

²⁰ Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, välimiesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudellisen asiakirja- ja todistuspalvelun. Ainoastaan julkista kansainvälistä oikeutta, Euroopan unionin oikeutta ja sellaisen hallintoalueen oikeutta, jolla sijoittaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen oikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja tarjoavilla asianajajilla ne voivat tarkoittaa paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista, kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (jollei isäntämaan ammattinimikkeen käytölle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua hyväksymistä isäntämaan asianajajaliiton jäseneksi soveltuvuuskokeen kautta ja lainmukaisen kotipaikan tai toimipaikan sijaitsemista isäntämaassa. Euroopan unionin oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota Euroopan unionissa asianajajaliittoon hyväksytty

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	AT: Ulkomaisten kirjanpitäjien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (Danish Commerce and Companies Agency) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa.
b) 2. Tilintarkastuspalvelut CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut	AT: Ulkomaisten tilintarkastajien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkä tahansa oikeushenkilön liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia, jos he eivät ole Itävallan ammatillisen toimielimen jäseniä. CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. CZ, SK: Vähintään 60 prosenttia osakepääomasta ja äänivallasta on varattu kansalaisille. DK: Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (Danish Commerce and Companies Agency) lupa avoimen yhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa. FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus. HR: Ei ole, lukuun ottamatta sitä, että tilintarkastusta saavat suorittaa vain oikeushenkilöt. LV: Valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisessa yrityksessä äänioikeutetuista osakkeista yli 50 prosentin on oltava valan tehneiden tilintarkastajien tai Euroopan unionin valan tehneiden tilintarkastajien kaupallisten yritysten omistamia. LT: Vähintään 75 prosenttia osakkeista olisi kuuluttava Euroopan unionin tilintarkastajille tai tilintarkastusyriyksille. SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, osalta. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyriksenä (virallisissa tarkoituksissa).

täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltion oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai kyseisiä palveluja voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse Euroopan unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	Hyväksyminen edellyttää maassa asumista. SI: Ulkomaisten henkilöiden omistusosuus tilintarkastusyryksistä saa olla enintään 49 prosenttia osakepääomasta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ²¹	AT: Ulkomaisten veroneuvojien (joiden on oltava kotimaansa lainsäädännön mukaisesti hyväksyttyjä) pääomaosakkuus ja osuus Itävallan minkään oikeushenkilön liikeluoksesta saa olla enintään 25 prosenttia; tämä koskee ainoastaan Itävallan ammatillisen toimielimeen kuulumattomia veroneuvojia. CY: Markkinoille pääsy edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 and CPC 8674)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina. LV: Arkkitehtipalvelujen alalla liiketoiminnan harjoittaminen täydellä oikeudellisella vastuulla ja oikeudella tehdä hankesopimuksia edellyttää toimilupaa, jonka edellytyksenä on kolmen vuoden toiminta Latviassa rakennushankkeiden alalla ja korkeakoulututkinto.
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 and CPC 8673)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina.
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta hammaslääkäripalveluja sekä psykologien ja psykoterapeuttien palveluja, joissa: ei mitään. DE: Taloudellinen tarveharkinta sellaisten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta, joilla on lupa hoitaa julkisten vakuutusjärjestelmien jäseniä. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella. FI: Ei sitoumuksia. FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle". LV: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: pula lääkäreistä ja hammaslääkäreistä asianomaisella alueella. BG, LT: Palvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jonka perusteena on tarpeisiin perustuva terveystaloudellisuussuunnitelma ja jossa otetaan huomioon väestö ja jo olemassa olevat lääkäri- ja hammashoitopalvelut. SI: Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapito- ja puhtaanapito- ja epidemiologisten sekä lääketieteellisten-ekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmistusten ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta. UK: Lääkärien sijoittautumisessa julkisen terveydenhuollon järjestelmän (National Health Service) mukaisesti otetaan huomioon terveydenhuollon resurssisuunnittelu.

²¹ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan I.A.a, Lakiasiaintipalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	AT: Ei sitoumuksia. BG: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. HU: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallinen arviointiperuste: alan työmarkkinatilanne. FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle".
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	BG, FI, MT, SI: Ei sitoumuksia. FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle". LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne.
j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	AT: Ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit. BG, MT: Ei sitoumuksia. FI, SI: Ei sitoumuksia fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön osalta. FR: Euroopan unionin sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle". LT: Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osa-alan työllisyystilanne. LV: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan ulkomaisiin fysioterapeutteihin ja ulkomaiseen avustavaan hoitohenkilöstöön. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisen alueen työllisyystilanne.
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ²²	AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.

²²

Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Ei mitään.
C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut ²³ a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 pl. psykologien palvelut) ²⁴ c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)	Kohdat a ja c: EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. Kohta b: Ei mitään.
Kiinteistöpalvelut ²⁵	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	Ei mitään.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 822)	Ei mitään.
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	LT: Alusten omistajien on oltava liettualaisia luonnollisia henkilöitä tai Liettuaan sijoittautuneita yrityksiä. SE: Ruotsin lipun alla purjehtiminen edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnassa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kytkeytyviä etuja.
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muualla Euroopan

²³ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

²⁴ CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 6.A.h, lääkäri- ja hammashoitopalvelut.

²⁵ Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	unionissa. Ilma-aluksen on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa (ml. johtajien kansalaisuus) koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	Ei mitään.
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	Ei mitään.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia CPC 83202:n osalta.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Ei mitään.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainontapalvelut (CPC 871)	Ei mitään.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei mitään.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Ei mitään.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut ²⁶ (CPC 8676)	Ei mitään.
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut	CY, CZ, EE, LT, MT, SK, SI: Ei sitoumuksia.

²⁶

Julkisia perushyödykkeitä koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan niihin teknisiin testaus- ja analysointipalveluihin, jotka ovat pakollisia myynti- ja käyttöilupien myöntämistä varten (esim. autojen katsastus, elintarvikkeiden tarkastus).

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 881 osittain)	
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
h) Teollisuuteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Ei mitään.
i) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) 2. Työnvälityspalvelut (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: Ei sitoumuksia. BE, FR, IT: Valtionmonopoli. DE: Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: työmarkkinoiden tilanne ja kehitys.
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. IT: Valtionmonopoli.
i) 4. Mallitoimistopalvelut (CPC 87209 osittain)	Ei mitään.
j) 1. Etsiväpalvelut (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	DK: Johtokunnan jäseniä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia lentokenttäturvallisuuspalvelujen osalta. BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Lupa voidaan myöntää ainoastaan kansalaisille ja kansallisille rekisteröidyille organisaatioille. ES: Ei sitoumuksia siviiliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Markkinoille pääsy edellyttää etukäteishyväksyntää. HR: Ei sitoumuksia.
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut ²⁷ (CPC 8675)	FR: Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan malminetsintä- ja koekaivauspalveluihin.

²⁷ Yleishyödyllisiä palveluita koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan tiettyihin kaivostoimintaa (mineraalit, öljy, kaasu jne.) koskeviin palveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei mitään.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LV: Valtionmonopoli. SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	SE: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, jos sijoittaja on aikeissa luoda omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei mitään.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ²⁸ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Ei mitään.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	Ei mitään.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	CY, EE, MT: Ei sitoumuksia.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei mitään.
p) Kustantaminen ja painaminen (CPC 88442)	LT, LV: Julkaisualan sijoittautumisoikeudet annetaan ainoastaan kansallisesti yhtiötetyille oikeushenkilöille (ei sivuliikkeitä). PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajia koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.
q) Kokouspalvelut	Ei mitään.

²⁸ Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.
Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 87909 osittain)	
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	DK: Virallisille kielenkääntäjille ja tulkeille annettava lupa voi sisältää toiminta-alaa koskevia rajoituksia. HR: Ei sitoumuksia Kroatian tuomioistuimissa tarjottavien käännös- ja tulkkauspalvelujen osalta. PL: Ei sitoumuksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta. BG, HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei mitään.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE: Kulutusluottotietopankkien osalta sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT, PT: Sijoittajia koskee kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ²⁹	Ei mitään.
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Ei mitään.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Ei mitään.

²⁹

Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat luokkaan CPC 88442 ja sisältyvät kohtaan 6.F.p.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
7. VIESTINTÄPALVELUT	
A. Posti- ja kuriiripalvelut (Postilähetysten ³⁰ käsittelyyn ³¹ liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä ³² tuotettujen, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoromainonta, ii) osoitteellisten pakettien ³³ käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden ³⁴ käsittely, iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut ³⁵ , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakirjojen vaihto ³⁶	Ei mitään. ³⁷

³⁰ "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä

³¹ Postin "käsittelyn" katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyn, lajittelun, kuljetuksen ja jakelun.

³² Esim. kirjeet ja postikortit.

³³ Kirjat ja kuvastot kuuluvat tähän.

³⁴ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

³⁵ Pikalähetyspalvelut voivat sisältää nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

³⁶ Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. Postilähetyksellä tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

³⁷ Osa-aloilla i–iv saatetaan vaatia yksittäisiä lupia, joissa edellytetään erityisiä yleispalveluvelvoitteita ja/tai osallistumista korvausrahaan rahoitukseen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat sellaisiin palveluihin, joihin voidaan soveltaa varauksia, eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä³⁸, joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä. (CPC 751 osittain, CPC 71235³⁹ osittain ja CPC 73210⁴⁰ osittain)	
B. Televiestintäpalvelut Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.	

³⁸ ”Kirjelähetyksellä” tarkoitetaan mille tahansa fyysiselle välineelle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

³⁹ Postin kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.

⁴⁰ Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta ⁴¹ lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa ⁴²	Ei mitään. ⁴³
b) Satelliittilähetysten välityspalvelut ⁴⁴	EU: Tämän toimialan palveluntarjoajiin saatetaan soveltaa sähköistä viestintää koskevan Euroopan unionin sääntelyjärjestelmän mukaista velvoitetta turvata yleisen edun mukaiset tavoitteet, jotka liittyvät sisällön siirtoon palveluntarjoajien verkossa. BE: Ei sitoumuksia.
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	BG: Kansallisesti tai alueellisesti merkittävässä hankkeissa ulkomaisten sijoittajien on toimittava paikallisten sijoittajien yhtiökumppaneina tai alihankkijoina. CY, CZ, HU, MT, SK: Ei sitoumuksia.
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysaineiden ja muiden sotatarvikkeiden jakelu) Kaikki jäljempänä luetellut osa-alat ⁴⁵	AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. Farmaseuttisten tuotteiden ja tupakkatuotteiden jakelua varten yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien ja farmaseuttisten tuotteiden jakelun osalta. HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden jakelun osalta.

⁴¹ Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan I.B. Tietokonepalvelut.

⁴² "Yleisradiolähetys" määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

⁴³ Selventävä alaviite: Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa on säilytetty julkinen omistussuus tietyissä televiestintäoperaattoreissa. Euroopan unionin jäsenvaltiot varaavat itselleen oikeudet säilyttää tällainen julkinen omistussuus myös tulevaisuudessa. Tämä ei ole markkinoille pääsyn rajoittamista. Belgiassa valtion osuus ja äänivalta Belgacomissa määritellään vapaasti lainsäädäntövaltuuksin, kuten tällä hetkellä voimassa olevalla, valtionomistuksessa olevien taloudellisten yritysten uudistamisesta 21. maaliskuuta 1991 annetulla lailla.

⁴⁴ Nämä palvelut kattavat televiestintäpalvelut, jotka koostuvat radio- ja televisiolähetysten lähettämisestä ja vastaanottamisesta satelliittiteitse (satelliitin välityksellä tapahtuva ohjelmesignaalien keskeytymätön siirtokehto, jota tarvitaan television ja radion ohjelmesignaalien välittämiseksi suurelle yleisölle). Toiminta kattaa satelliittipalvelujen käytön myynnin mutta ei television ohjelmapakettien myyntiä kotitalouksille.

⁴⁵ Julkisia perushyödykkeitä koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan kemianteollisuuden tuotteiden, farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden, sotatarvikkeiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakeluun sekä joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa myös tupakan ja tupakkatuotteiden sekä alkoholijuomien jakeluun.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Komissionääripalvelut	
a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei mitään.
b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621)	Ei mitään.
B. Tukkukaupan palvelut	
a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Ei mitään.
b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain)	Ei mitään.
c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622 pl. pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut ⁴⁶)	FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. FR: Uusien tukkukauppaa harjoittavien apteekkien toimilupiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.

⁴⁶

Nämä palvelut, jotka käsittävät luokan CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.D.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Vähittäiskaupan palvelut⁴⁷ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631) Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskauppalvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet⁴⁸ (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297)	ES, FR, IT: Valtion tupakkamonopoli. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavaratalojen (Ranskan osalta ainoastaan suurten tavaratalojen) luvat myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. IE, SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäiskaupan osalta. SE: Vaatteiden, jalkineiden ja sellaisten elintarvikkeiden, joita ei kuluteta myyntipisteessä, tilapäistä kauppaa varten myönnettäviin lupiin voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: asianomaisella maantieteellisellä alueella jo oleviin myymälöihin kohdistuvat vaikutukset.
D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	Ei mitään.

⁴⁷ Ei käsitä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.B ja 1.F.I. Ei käsitä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 13.E ja 13.F.

⁴⁸ Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 1.A.k.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921) Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922) Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923) D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	EU: Yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusverkostoon edellyttää hyväksyntää. AT: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen osalta. Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta. BG: Ei sitoumuksia ulkomaisten luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen tarjoamien alemman perusasteen ja/tai ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta eikä korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta. CZ, SK: Johtokunnan jäsenten enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta lukuun ottamatta keskiasteen koulutuksen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310). CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. EL: Perusasteen ja keskiasteen koulujen johtokunnan jäsenistä enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Ei sitoumuksia sellaisten oppilaitosten osalta, jotka myöntävät tunnustettuja valtiollisia tutkintotodistuksia. ES, IT: Tarveharkintaa sovelletaan sellaisten yksityisten yliopistojen perustamiseen, joilla on oikeus myöntää tunnustettuja tutkintotodistuksia; menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys. HR: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulutuspalvelujen (CPC 921) osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut: Ei mitään oikeushenkilöiden osalta. HU, SK: Lupien myöntämisestä vastaavat paikallisviranomaiset (korkeakoulujen ja korkea-asteen oppilaitosten tapauksessa keskusviranomaiset) voivat rajoittaa perustettavien koulujen lukumäärää. LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224). SI: Ei sitoumuksia alemman perusasteen koulujen osalta. Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulujen sekä korkeakoulujen johtokunnan jäsenten enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. CZ, SK: Yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusverkostoon edellyttää hyväksyntää. Johtokunnan jäsenten enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
11. YMPÄRISTÖPALVELUT⁴⁹ A. Jätevesipalvelut (CPC 9401)⁵⁰ B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403) C. Ilman laadun ja ilmaston suojele (CPC 9404)⁵¹ D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 9406 osittain)⁵² E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 9409)	Ei mitään.

⁴⁹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁵⁰ Vastaa viemärintipalveluja.

⁵¹ Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

⁵² Vastaa osittain luonnon ja maisemien suojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	AT: Lupa ulkomaisten vakuutuksenantajien sivuliikkeitä varten on evättävä, jos vakuutuksenantajalla ei ole kotimaassaan oikeudellista muotoa, joka vastaa osakeyhtiötä tai keskinäistä vakuutusyhtiötä tai on niihin verrattavissa. BG, ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan tai Espanjaan ulkomaisella vakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota samanlaisia vakuutuksia alkuperämaassaan vähintään viiden vuoden ajan. EL: Sijoittautumisoikeuteen ei kuulu vakuutusyhtiöiden edustustojen tai muun pysyvän edustuksen perustaminen, elleivät kyseiset edustustot ole toimistoja, sivuliikkeitä tai päätoimipaikkoja. FI: Vähintään puolella vakuutusyhtiön perustajista sekä johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsenistä on oltava vakinainen asuinpaikka Euroopan unionissa, jolleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten. IT: Lupa sivuliikkeiden perustamiseen edellyttää viime kädessä valvontaviranomaisten suorittamaa arviointia. BG, PL: Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtiö paikalla (ei sivuliikkeitä). PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen Portugaliin ulkomaisten vakuutusyhtiöiden on osoitettava, että niillä on kokemusta toiminnan harjoittamisesta vähintään viideltä edeltävältä vuodelta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu Euroopan unionijäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille. SK: Ulkomaiden kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiömuotoisena tai harjoittaa vakuutustoimintaa tytäryhtiöidensä kautta, joilla on Slovakiassa rekisteröity kotipaikka (ei sivuliikkeitä). SE: Sellaiset vakuutuksia välittävät yritykset, joita ei ole yhtiöitetty Ruotsissa, voivat sijoittautua ainoastaan sivuliikkeen kautta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	EU: Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. BG: Eläkevakuutustoimintaa varten vaaditaan osakkuus yhtiötetyissä eläkevakuutusyrityksissä (ei sivuliikkeitä). Hallintoneuvoston puheenjohtajalla ja johtokunnan puheenjohtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka Bulgariassa. CY: Ainoastaan Kyproksen pörssin jäsenet (meklarit) voivat harjoittaa arvopaperivälitykseen liittyvää liiketoimintaa Kyproksella. Meklariliike voi rekisteröityä Kyproksen pörssin jäseneksi vain, jos se on sijoittautunut ja rekisteröitynyt Kyproksen yhtiölain mukaisesti (ei sivuliikkeitä). FI: Rahoituslaitoksen perustajista ja johtokunnan jäsenistä vähintään puolen, hallintoneuvostosta vähintään yhden varsinaisen ja yhden varajäsenen sekä henkilön, jolla on allekirjoitusoikeus rahoituslaitoksen nimissä, on oleskeltava pysyvästi Euroopan unionissa. Poikkeuksen näistä vaatimuksista voivat myöntää toimivaltaiset viranomaiset. HR: Ei mitään lukuun ottamatta maksu- ja selvityspalveluja, joissa keskussäilytysyhteisö on ainoa palveluntarjoaja Kroatiassa. Mahdollisuus käyttää keskussäilytysyhteisön palveluja myönnetään muille kuin maassa asuville syrjimättömällä tavalla. HU: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille eivätkä pääomasijoitusten hallinnointipalveluja. Rahoituslaitoksen johtokuntaan on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka ovat Unkarin kansalaisia, asuvat maassa asiaa koskevien valuuttakauppasäännösten mukaisesti ja joiden vakinaisena asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari. IE: Sijoitusrahastojen ja vaihtuvapääomaisten yhtiöiden (muut kuin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset) muodossa olevien yhteissijoitusten osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan ja rahastoyhtiön on oltava yhtiöitetty Irlannissa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa (ei sivuliikkeitä). Kommandiittisijoitusyhtiön osalta vähintään yhden osakkaan on oltava yhtiöitetty Irlannissa. Pääsy Irlannin pörssin jäseneksi edellyttää, että yritykselle on myönnetty lupa joko I) Irlannissa, mikä tavallisesti edellyttää, että yrityksen on oltava yhtiöitetty tai osakeyhtiö, jonka päätoimipaikka / rekisteröity kotipaikka on Irlannissa, tai II) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa Euroopan unionin sijoituspalveludirektiivin mukaisesti.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	IT: Jotta yritys voisi saada luvan hoitaa arvopapereiden selvitysjärjestelmiä Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Jotta yritys voi saada luvan arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen hoitoon Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa, sen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä). Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava yhtiöitetty Italiassa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta. Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu Euroopan unionin lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiöitettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettua arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on Euroopan unionissa, sekä Italiassa yhtiöitettyt yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja. Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä Euroopan unionin jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia. Ulkomaisten välittäjien edustustot eivät voi harjoittaa sijoituspalvelujen tarjoamiseen tähtäävää toimintaa. LT: Varainhoitoa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö (ei sivuliikkeitä). Ainoastaan yritykset, joiden rekisteröity kotipaikka on Liettua, voivat toimia varojen säilytysyhteisöinä. PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitettyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyhtiöt tai muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt (ei sitoumuksia Euroopan unionin ulkopuolisten maiden yritysten sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta). RO: Ulkomaisten yritysten sivuliikkeet eivät saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja. SK: Sijoituspalveluja voivat Slovakiassa tarjota pankit, sijoitusyhtiöt, sijoitusrahastot ja arvopaperikauppiat, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma (ei sivuliikkeitä). SI: Ei sitoumuksia yksityisten (ei-lakisääteisten) eläkerahastojen osalta. SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö ja asuttava Euroopan unionissa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT ⁵³ (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192) Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193) D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	EU: Yksityisten toimijoiden osallistuminen terveydenhuolto- ja sosiaaliverkostoon edellyttää hyväksyntää. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. AT, SI: Ei sairaankuljetuspalveluja koskevia sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen tai muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen osalta. CZ, FI, MT, SE, SK: Ei sitoumuksia. HU, SI: Ei sitoumuksia sosiaalipalvelujen osalta. PL: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tai sosiaalipalvelujen osalta. BE, UK: Ei sitoumuksia sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta. CY: Ei sitoumuksia sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen eikä muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. ilmaliikenteen ateriapalvelut ⁵⁴	BG: Yhtiöittäminen vaaditaan (ei sivuliikkeitä). IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan baareihin, kahviloihin ja ravintoloihin. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PT: Perustettava kaupallinen yhtiö, jonka kotipaikka on Portugalissa (ei sitoumuksia sivuliikkeiden osalta). CZ: Väestön määrään perustuva taloudellinen tarveharkinta.
Matkailijoiden opastuspalvelut	BG, CY, HU, LT, MT, PL: Ei sitoumuksia.

⁵³ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁵⁴ Ilmaliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 17.D.a, Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 7472)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 96191), kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetäiteilijöiden ja muiden yksittäisten taiteilijöiden palveluja (CPC 96192) sekä teatterien liitännäispalveluja (CPC 96193). EE: Ei muita viihdepalveluja (CPC 96199) koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja (CPC 96199osittain).
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	FR: Ulkomainen omistusosuus ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivallasta. Uutistoimistojen perustaminen edellyttää vastavuoroisuutta ulkomaisilta sijoittajilta.
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut ⁵⁵ (CPC 963)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. AT, LT: AT, LT: Yksityisten toimijoiden osallistuminen kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten palveluverkoston edellyttää hyväksyntää tai toimilupaa.
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	AT, SI: Ei hiihtokoulupalveluja eikä vuoristo-oppaiden palveluja koskevia sitoumuksia. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Ei mitään.
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne ⁵⁶	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne	EU: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi.

⁵⁵ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁵⁶ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin ja muihin sellaisiin meriliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
b) Kansainvälinen tavaraliikenne	BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SE: Syöttöliikenteen palvelut ovat luvanvaraisia.
(CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) ⁵⁷	

⁵⁷

Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa valtiossa, jos siihen ei liity tuloja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Sisävesiliikenne ⁵⁸	
a) Henkilöliikenne (CPC 7221) b) Tavaraliikenne (CPC 7222)	EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. EU: Ei sitoumuksia, kun on kyseessä rekisteröidyn yhtiön sijoittautuminen sijoittautumisvaltion lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimiseksi. AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI: Palveluja voivat tarjota ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset. HR: Ei sitoumuksia.
C. Rautatieliikenne ⁵⁹ a) Henkilöliikenne (CPC 7111) b) Tavaraliikenne (CPC 7112)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). HR: Ei sitoumuksia.
D. Tieliikenne ⁶⁰	
a) Henkilöliikenne (CPC 7121 and CPC 7122)	EU: Ulkomaiset sijoittajat eivät voi tarjota Euroopan unionin jäsenvaltion sisäisiä liikennepalveluja (kabotaasi) lukuun ottamatta linja-autojen, joissa on kuljettaja, muita kuin säännöllisiä vuokrauspalveluja. EU: Taksipalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. AT, BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

⁵⁸ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin ja muihin sellaisiin sisävesiliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

⁵⁹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin rautatieliikennepalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

⁶⁰ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI, LV: Toimilupa vaaditaan; sitä ei myönnetä ulkomaille rekisteröidyille ajoneuvoille. LV, SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	ES: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan luokkaan CPC 7122. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä. IT, PT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. ES, IE, IT: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen. FR: Ei sitoumuksia kaukoliikenteen linja-autopalvelujen osalta.
b) Tavaraliikenne⁶¹ (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun)⁶²	AT, BG: Yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. BG: Ei sitoumuksia siviiliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). FI, LV: Toimilupa vaaditaan; sitä ei myönnetä ulkomaille rekisteröidyille ajoneuvoille. LV, SE: Maahan sijoittautuneiden liikenteenharjoittajien on käytettävä kyseiseen maahan rekisteröityjä ajoneuvoja. IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta. Pääasiallisena arviointiperusteena on paikallinen kysyntä.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus^{63 64} (CPC 7139)	AT: Yksinoikeuksia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa.
17. LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT⁶⁵	

⁶¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

⁶² CPC 71235 osittain; sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 7.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

⁶³ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.B.

⁶⁴ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁶⁵ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut⁶⁶ a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut f) Meriliikenteen huolintapalvelut	EU: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelut, hinaus- ja työntöpalvelut ja meriliikenteen tukipalvelut. IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: c) Tulliselvityspalvelut, d) Konttiasema- ja varastointipalvelut, e) Varustamon edustajan palvelut ja f) Meriliikenteen huolintapalvelut. Seuraavien osalta: a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut, b) Varastointipalvelut, j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut), h) Työntö- ja hinauspalvelut ja i) Meriliikenteen tukipalvelut: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että ulkomaisten oikeushenkilöiden edellytetään perustavan Kroatiaan yhtiön, jolle satamaviranomaisen on myönnettävä toimilupa julkisen tarjouskilpailumenettelyn perusteella. Palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa satamakapasiteetin rajoitusten mukaisesti.

⁶⁶ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin, muihin meriliikenteen liitännäispalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä, sekä hinaus- ja työntöpalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (ml. ateriapalvelut) (CPC 749 osittain)	
B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut ⁶⁷ a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223) e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224) f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. EU: Ei sitoumuksia seuraavien osalta: alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelut, hinaus- ja työntöpalvelut ja sisävesiliikenteen tukipalvelut. AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, johtokuntaa ja hallintoneuvostoa koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osake-enemmistön on oltava Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. HU: Sijoittautumisen edellytyksenä saattaa olla valtion osallistuminen. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR: Ei sitoumuksia.

⁶⁷ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan satamapalveluihin, muihin meriliikenteen liitännäispalveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä, sekä hinaus- ja työntöpalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut⁶⁸ a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7113) e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut (CPC 743) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain) g) Tulliselvityspalvelut	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR: Ei sitoumuksia d) hinaus- ja työntöpalvelujen ja g) tulliselvityspalvelujen osalta. HU: Ei sitoumuksia tulliselvityspalvelujen osalta. PL: Tulliselvityspalvelujen suora edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella. FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti. FI: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta. NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut⁶⁹ a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tieliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut	AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalveluihin voidaan myöntää toimilupa ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). Osakkuus bulgarialaisista yrityksistä voi olla enintään 49 prosenttia. FI: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalveluihin vaaditaan toimilupa; sitä ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille ajoneuvoja. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR: Ei sitoumuksia d) kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta ja g) tulliselvityspalvelujen osalta. HU: Ei sitoumuksia tulliselvityspalvelujen osalta. PL: Tulliselvityspalvelujen suora edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat,

⁶⁸ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

⁶⁹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 744) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain) g) Tulliselvityspalvelut	jotka asuvat Euroopan unionin alueella. FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti. FI: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta. NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut	
a) Maahuolintapalvelut (ml. ateriapalvelut)	EU: Toimenpiteiden luokan ratkaisee lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan. BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). HR: Ei sitoumuksia.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PL: Jäädetyttyjen tai jäähdetyttyjen tuotteiden varastointipalveluja sekä nesteiden ja kaasujen irtovarastointipalveluja koskevien toimenpiteiden luokan ratkaisee lentokentän koko. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta tällöin ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan.
c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). HU: Ei sitoumuksia. SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä).
d) Ilmaliikennevälineiden vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 734)	EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai, jos luvan antanut Euroopan unionin jäsenvaltio sen sallii, muualla Euroopan unionissa. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa. Ilma-alusta käyttävien lentoliikenteenharjoittajien on oltava joko erityiset kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat erityiset vaatimukset täyttävien oikeushenkilöiden omistuksessa.
e) Myynti ja markkinointi	EU: Sellaisia sijoittajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet.
f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä	EU: Sellaisia sijoittajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Lentoasemien hallinta ⁷⁰	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). PL: Ulkomaisten osakkuus voi olla enintään 49 prosenttia. HR: Ei sitoumuksia.
h) Tulliselvityspalvelut	BG: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan). SI: Tulliselvityspalveluja voivat tarjota ainoastaan Sloveniaan sijoittautuneet oikeushenkilöt (ei sivuliikkeitä). HR, HU: Ei sitoumuksia. PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella. FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti. FI: Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta. NL: Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut⁷¹ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut⁷² (CPC 742 osittain)	Ei mitään.

⁷⁰ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁷¹ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENEGIAPALVELUJEN kohtaan 18.C.

⁷² Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
18. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut ⁷³ (CPC 883) ⁷⁴	Ei mitään.
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset ⁷⁵ (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut ⁷⁶ (CPC 742 osittain)	CY, CZ, MT, PL, SK: Energiantuottajamaista tulevia sijoittajia voidaan estää saamasta toimintaa koskeva määräysvalta. Ei sitoumuksia sivuliikkeiden suoran perustamisen osalta (yhtiöittäminen vaaditaan).
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelut ⁷⁷	EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelujen osalta.
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613) F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun,	EU: Ei sitoumuksia moottoripolttoaineiden, sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäismyyntin palvelujen osalta. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Tavarataloille (Ranskan osalta ainoastaan suurille tavarataloille) myönnetään lupa polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyyntiin ainoastaan taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.

⁷³ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁷⁴ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimuserusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vajeripalvelut, viimeistelyynesteiden (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen. Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä. Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8, RAKENNUSPALVELUT.

⁷⁵ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁷⁶ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁷⁷ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

⁷⁸ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
höyryn ja lämmينveden vähittäismyyntipalvelut ⁷⁸	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut ⁷⁹ (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, joissa: ei mitään. SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kaasun jakeluun liittyviä palveluja, joissa: ei mitään.
19. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Ei mitään.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	IT: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan kansallisen kohtelun perusteella. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, yritysten määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinnällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ^{80 81} (CPC ver. 1.0 97230)	Ei mitään.
g) Televiestinnän yhteyspalvelut (CPC 7543)	Ei mitään.

⁷⁹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan lukuun ottamatta konsultointipalveluja.

⁸⁰ Terapeuttiset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Sairaanhoitopalvelut (6.A.h), Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (6.A.j) ja Terveystarkkailupalvelut (13.A ja 13.C).

⁸¹ Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan sellaisiin kylpyläpalveluihin ja muuhun kuin terapeuttiseen hierontaan, joita tarjotaan yleisillä alueilla, kuten tietyillä vesilähteillä.

_____'

LIITE IV

(Sopimuksen 118 artiklassa tarkoitettu sopimuksen liitteessä VIII oleva B jakso)
LUETTELO RAJATYLITTÄVÄÄ PALVELUJEN TARJONTAA KOSKEVISTA
SITOUMUKSISTA

(tämän sopimuksen 118 artiklassa tarkoitettu)

B JAKSO

EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
ES	Espanja
EE	Viro
EU	Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka
HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali
RO	Romania
SK	Slovakia

SI	Slovenia
SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

1. Jäljempänä esitettävässä sitoumusluettelossa ilmoitetaan palvelualat, jotka on vapautettu tämän sopimuksen 121 artiklan mukaisesti, sekä markkinoille pääsyä ja kansallista kohtelua koskevat rajoitukset, joita kyseisillä aloilla varausten muodossa sovelletaan Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden palveluihin ja palveluntarjoajiin. Luettelossa on seuraavat osat:
 - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jota koskevan sitoumuksen osapuoli tekee, sekä se, millä laajuudella vapautettuihin aloihin sovelletaan varauksia, ja
 - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakkeessa on ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat Euroopan unionin jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia⁸².

Sitoumuksia ei sovelleta rajatylittävään palvelujen tarjontaan niillä tämän sopimuksen kattamilla toimialoilla ja osa-aloilla, joita ei mainita jäljempänä olevassa luettelossa.
2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
 - a) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991) ja
 - b) 'CPC ver. 1.0' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC ver 1.0, 1998).
3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka koskevat pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä, teknisiä standardeja tai lupavaatimuksia ja -menettelyjä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 119 ja 120 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn tai kansallisen kohtelun rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, yleispalveluvelvoitteita, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa Andien yhteisöön kuuluvien allekirjoittajamaiden palveluntarjoajiin.
4. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita muodon 1 soveltamista tietyillä palvelualoilla ja osa-aloilla eikä sijoittautumista koskevassa sitoumusluettelossa kuvattujen julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
5. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.

⁸² Vaikka tietyllä alalla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia Euroopan unionin laajuisia varauksia.

6. Sitoumusluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Kiinteistöt Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ulkomaisten sijoittajien maa- ja kiinteistöhankinnoille on asetettu rajoituksia. ⁸³
1. YRITYSPALVELUT	
Ammatilliset palvelut	
a) Lakiasiainpalvelut (CPC 861) ⁸⁴ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, huissiers de justice ja muut officiers publics et ministériels) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: Kansallisen (Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. HR: Ei sitoumuksia asianajajan ammatin harjoittamisen suhteen Kroatian lainsäädännön osalta. BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa ”Cour de cassation” - oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan oman maansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa. FR: Asianajajat voivat harjoittaa ”avocat auprès de la Cour de Cassation” ja ”avocat auprès du Conseil d’Etat” -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä. HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittama lakiasiaintoiminta on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen.

⁸³

⁸⁴

Palvelualoja koskevat rajoitukset eivät ylitä nykyisten GATS-sitoumusten mukaisia rajoituksia.

Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, välimiesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudellisen asiakirja- ja todistuspalvelun. Ainoastaan julkista kansainvälistä oikeutta, Euroopan unionin oikeutta ja sellaisen hallintoalueen oikeutta, jolla palvelun tarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioiden lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä oikeudellisia palveluja tarjoavilta asianajajilta voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. Euroopan unionin oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi tarjota Euroopan unionissa asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasiainpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai niitä

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynneissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Oikeudellisen neuvontatoiminnan markkinointi on rajoitettu asianajajiin, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, ja Tanskassa rekisteröityihin lakiasiaintoimistoihin Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	Muodon 1 osalta: FR, HU, IT, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
b) 2. Tilintarkastuspalvelut CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia. AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki jne.) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. HR: Ulkomaiset tilintarkastusyrietykset voivat tarjota tilintarkastuspalveluja Kroatian alueella, jos ne ovat perustaneet sivuliikkeen. SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, osalta. Ainoastaan tällaiset tilintarkastajat voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa avoimen yhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyrietyksenä (virallisissa tarkoituksissa). Hyväksyminen edellyttää maassa asumista. LT: Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, joka on auktorisoitu Liettuassa. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse Euroopan unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ⁸⁵	Muodon 1 osalta: AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. CY: Veroasiamiehillä on oltava valtiovarainministeriön myöntämä asianmukainen lupa. Lupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Käytetään vastaavia arviointiperusteita kuin myönnettäessä lupaa ulkomaisille sijoituksille (arviointiperusteet luetellaan horisontaalisia sitoumuksia koskevassa jaksossa) siltä osin kuin kyseisiä arviointiperusteita sovelletaan myös tähän osa-alaan, ja osa-alan työllisyystilanne otetaan aina huomioon. BG, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

⁸⁵ Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan I.A.a, Lakiasiainpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 and CPC 8674)	Muodon 1 osalta: AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta suunnittelupalveluja. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ei sitoumuksia. DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin. HR: Luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota arkkitehtipalveluja saatuaan Kroatian arkkitehtiliiton hyväksynnän. Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on tunnustettava (validoitava) Kroatiassa kaikki ulkomailla laaditut suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia. Ei sitoumuksia kaupunkisuunnittelun osalta. HU, RO: Ei sitoumuksia maisemasuunnittelupalvelujen osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
f) Tekniset palvelut sekä g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 and CPC 8673)	Muodon 1 osalta: AT, SI: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta pelkkiä suunnittelupalveluja. BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ei sitoumuksia. HR: Luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota teknisiä palveluja saatuaan Kroatian insinööriiliiton hyväksynnän. Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on tunnustettava (validoitava) Kroatiassa kaikki ulkomailla laaditut suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja (CPC 85201 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Ei sitoumuksia. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta etälääketiedettä. SI: Ei sitoumuksia sosiaalilääketieteen palvelujen, puhtaanapitopalvelujen, epidemiologisten sekä lääketieteellisekologisten palvelujen, veritoimitusten, verivalmisteiden ja verensiirtojen eikä ruumiinavausten osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia. UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta eläinlääketieteellisiä laboratorioita ja eläinlääkäreille tarjottavia teknisiä palveluja, yleistä neuvontaa, opastusta ja tiedottamista esim. ravitsemuksesta,

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	käyttäytymisestä ja lemmikkieläinten hoidosta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain) j) 2. Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. FI, PL: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta sairaanhoitajia. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta etälääketiedettä. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ⁸⁶	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia. CZ, LV, LT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta postimyyntiä. HU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta koodia CPC 63211. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
B. Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
C. Tutkimus- ja kehittämispalvelut	
a) Luonnontieteen tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852 pl. psykologien palvelut) ⁸⁷ c) Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 853)	Kohdat a ja c: Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Julkisin varoin rahoitettavien tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta yksinoikeuksia ja/tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. Kohta b: Ei mitään.
Kiinteistöpalvelut ⁸⁸	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

⁸⁶ Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

⁸⁷ CPC 85201 osittain; sisältyy kohtaan 1.A.h, Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut.

⁸⁸ Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 822)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. HR: Edellytetään kaupallista läsnäoloa. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
a) Aluksiin liittyvät (CPC 83103)	Muodon 1 osalta: BG, CY, DE, HU, MT, RO: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Ilma-aluksiin liittyvät (CPC 83104)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma-alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muualla Euroopan unionissa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83101, CPC 83102 ja CPC 83105)	Muodon 1 osalta: BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 ja CPC 83109)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. EE: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta kodin viihdelaitteissa käytettävien nauhoitettujen videokasettien vuokraus- ja leasingpalveluja.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
F. Muut yrityspalvelut	
a) Mainontapalvelut (CPC 871)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
d) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta: HU: Ei sitoumuksia välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 866)	
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Muodon 1 osalta: IT: Ei sitoumuksia biologin tai kemistin ammattien osalta. HR: Ei sitoumuksia lakisääteisten todistusten ja samankaltaisten virallisten asiakirjojen myöntämiseen liittyvien palvelujen osalta. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ei sitoumuksia. HR: Ei sitoumuksia lakisääteisten todistusten ja samankaltaisten virallisten asiakirjojen myöntämiseen liittyvien palvelujen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	Muodon 1 osalta: IT: Ei sitoumuksia agronomeille ja maatalousneuvojille (periti agrari) varatun toiminnan osalta. CY, EE, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
g) Kalastukseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 882 osittain)	Muodon 1 osalta: LV, MT, RO, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
h) Teollisuuden liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 884 osittain ja CPC 885 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
i) Työväily- ja henkilöstönhankintapalvelut	
i) 1. Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
i) 2. Työväilypalvelut (CPC 87202)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia.
i) 3. Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia.
j) 1. Etsiväpalvelut (CPC 87301)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV,

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	Muotojen 1 ja 2 osalta: HU: Ei sitoumuksia koodien CPC 87304 ja CPC 87305 osalta. BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Ei sitoumuksia.
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Ei sitoumuksia etsintäpalvelujen osalta. HR: Geologiset, geodeettiset ja kaivostoimintaan liittyvät konsultointipalvelut sekä niihin liittyvät ympäristönsuojelua koskevat konsultointipalvelut Kroatian alueella voidaan toteuttaa vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta: Meriliikennealusten osalta: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia. Sisävesiliikennealusten osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
l) 4. Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ⁸⁹ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
m) Rakennusten puhtaanapito- ja huolto- ja korjauspalvelut (CPC 874)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Muodon 1 osalta: CY, MT: Ei sitoumuksia. BG, EE, LV, LT, PL, SE, SI: Ei sitoumuksia ilmavalokuvauspalvelujen osalta. HR, LV: Ei sitoumuksia erikoisvalokuvauspalvelujen (CPC 87504) osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
o) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
p) Kustantaminen ja painaminen (CPC 88442)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Muodon 1 osalta: PL: Ei sitoumuksia valantehneiden tulkkien palvelujen osalta. HU, SK: Ei sitoumuksia virallisen kääntämisen ja tulkkauksen osalta. HR: Ei sitoumuksia virallisten asiakirjojen osalta.

⁸⁹ Kuljetusvälineiden (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) huolto- ja korjauspalvelut sisältyvät kohtiin I.F. l) 1 – 1.F.I) 4. Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan I.B. TIETOKONEPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 2. Sisustussuunnittelu- ja muut muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Muodon 1 osalta: DE: Kansallisia sääntöjä sovelletaan kaikista ulkomailta toimitettavista palveluista maksettaviin korvauksiin ja palkkioihin. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	Muotojen 1 ja 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ⁹⁰	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
r) 6. Televiestinnän konsultointipalvelut (CPC 7544)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
r) 7. Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

⁹⁰

Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat luokkaan CPC 88442 ja sisältyvät kohtaan 1.F.p.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
2. VIESTINTÄPALVELUT	
A. Posti- ja kuriiripalvelut (Postilähetysten⁹¹ käsittelyyn⁹² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä⁹³ tuotettujen, kirjallisten viestien käsittely, ml. yhdistelmäpostipalvelu ja suoramainonta, ii) osoitteellisten pakettien⁹⁴ käsittely, iii) osoitteellisten painotuotteiden⁹⁵ käsittely, iv) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina, v) edellä kohdassa i–iii tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut⁹⁶, vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely, ja vii) asiakirjojen vaihto⁹⁷.	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.⁹⁸

⁹¹ "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä

⁹² Postin "käsittelyn" katsotaan sisältävän postilähetysten keräilyn, lajittelun, kuljetuksen ja jakelun.

⁹³ Esim. kirjeet ja postikortit.

⁹⁴ Kirjat ja kuvastot kuuluvat tähän.

⁹⁵ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

⁹⁶ Pikalähetyspalvelut voivat sisältää nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoa tuovia palveluja, kuten lähetysten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

⁹⁷ Sellaisten välineiden tarjoaminen, ml. väliaikaiset toimitilat sekä kolmannen osapuolen hoitama kuljetus, jotka mahdollistavat postilähetysten toimittamisen omatoimisesti tämän palvelun tilaajien kesken tapahtuvalla vaihdolla. "Postilähetyksellä" tarkoitetaan minkä tahansa julkisen tai yksityisen kaupallisen toimijan käsittelemiä lähetyksiä

⁹⁸ Osa-aloilla i–iv saatetaan vaatia yksittäisiä lupia, joissa edellytetään erityisiä yleispalveluvelvoitteita ja/tai osallistumista korvausrahoston rahoitukseen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Osa-alat i, iv ja v suljetaan kuitenkin pois, jos ne kuuluvat sellaisiin palveluihin, joihin voidaan soveltaa varauksia, eli jos ne koskevat sellaisia alle 50 gramman painoisia kirjelähetyksiä⁹⁹, joiden hinta on alempi kuin 2,5-kertainen perustariffi, tai jos ne koskevat oikeus- ja hallintomenettelyjen yhteydessä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä. (CPC 751 osittain, CPC 71235¹⁰⁰ osittain ja CPC 73210¹⁰¹ osittain)	
B. Televiestintäpalvelut Nämä palvelut eivät kata taloudellista toimintaa, joka koostuu sellaisen sisällön tarjonnasta, jonka välittäminen edellyttää televiestintäpalveluja.	
a) Kaikki palvelut, jotka koostuvat sähkömagneettisten signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta¹⁰² lukuun ottamatta yleisradiotoimintaa¹⁰³	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

⁹⁹ ”Kirjelähetyksellä” tarkoitetaan mille tahansa fyysiselle välineelle kirjoitettua viestiä, joka kuljetetaan ja toimitetaan lähettäjän itse lähetykseen tai sen kuoreen merkitsemään osoitteeseen. Kirjelähetyksiksi ei katsota kirjoja, kuvastoja, sanomalehtiä eikä aikakausjulkaisuja.

¹⁰⁰ Postin kuljetus omaan lukuun maitse millä tahansa välineellä.

¹⁰¹ Postin kuljetus omaan lukuun ilmateitse.

¹⁰² Näihin palveluihin ei sisälly sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely), joka on osa koodia CPC 843 ja joka sisältyy kohtaan 1.B. Tietokonepalvelut.

¹⁰³ ”Yleisradiolähetykset” määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu operaattoreiden väliset yhteydet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Satelliittilähetysten välityspalvelut ¹⁰⁴	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Ei mitään lukuun ottamatta sitä, että alan palveluntarjoajiin voidaan soveltaa sähköistä viestintää koskevan Euroopan unionin sääntelyjärjestelmän mukaista velvoitetta turvata yleisen edun mukaiset tavoitteet, jotka liittyvät sisällön siirtoon palveluntarjoajien verkossa. BE: Ei sitoumuksia.
3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	Muodon 1 osalta: CY, CZ, HU, LV, MT, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
4. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten, räjähdysaineiden ja muiden sotatarvikkeiden jakelu) A. Komissionääripalvelut a) Moottoriajoneuvoja, moottoripyöriä, moottorikelkkoja ja niiden osia ja tarvikkeita koskevat komissionääripalvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) b) Muut komissionääripalvelut (CPC 621) B. Tukkukaupan palvelut a) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden tukkukaupan palvelut (CPC 61111 osittain, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Ei sitoumuksia kemiallisten tuotteiden ja jalometallien (ja jalokivien) jakelun osalta. AT: Ei sitoumuksia pyroteknisten tuotteiden, helposti syttyvien tuotteiden, räjäytysvälineiden ja myrkyllisten aineiden jakelun osalta. AT, BG: Ei sitoumuksia lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden kuten lääkinnällisten ja kirurgisten laitteiden, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden jakelun osalta. HR: Ei sitoumuksia tupakkatuotteiden osalta. Muodon 1 osalta: AT, BG, PL, RO: Ei sitoumuksia tupakan ja tupakkatuotteiden jakelun osalta. IT: Tukkukauppapalvelujen osalta valtion tupakkamonopoli. BG, FI, PL, RO: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta. SE: Ei sitoumuksia alkoholijuomien vähittäismyyntipalvelujen osalta. AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia lääkkeiden jakelun osalta. BG, HU, PL: Ei sitoumuksia hyödykkeiden välittäjien palvelujen osalta. FR: Komissionääripalvelujen osalta ei sitoumuksia niiden kauppiaiden ja välittäjien palvelujen osalta, jotka toimivat 17:llä kansallista etua koskevilla tuoreiden elintarvikkeiden markkina-alalla. Ei sitoumuksia lääkkeiden tukkumyynnin osalta. MT: Ei sitoumuksia komissionääripalvelujen osalta. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT,

¹⁰⁴

Nämä palvelut kattavat televiestintäpalvelut, jotka koostuvat radio- ja televisiolähetysten lähettämisestä ja vastaanottamisesta satelliittiteitse (satelliitin välityksellä tapahtuva ohjelmasisignaalien keskeytymätön siirtoketju, jota tarvitaan television ja radion ohjelmasisignaalien välittämiseksi suurelle yleisölle). Toiminta kattaa satelliittipalvelujen käytön myynnin mutta ei television ohjelmapakettien myyntiä kotitalouksille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	SK, UK: Ei sitoumuksia vähittäiskaupan palvelujen osalta lukuun ottamatta postimyyntiä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
b) Radio- ja telepäätelaitteiden tukkukaupan palvelut (CPC 7542 osittain) c) Muut tukkukaupan palvelut (CPC 622 pl. pl. energiatuotteiden tukkukaupan palvelut ¹⁰⁵) Vähittäiskaupan palvelut ¹⁰⁶ Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja niiden osien ja tarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 61112, CPC 6113 osittain ja CPC 6121 osittain) Radio- ja telepäätelaitteiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 7542 osittain) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631) Muiden tuotteiden (ei energia-) vähittäiskaupan palvelut, pl. farmaseuttiset, lääkinnälliset ja ortopediset tuotteet ¹⁰⁷ (CPC 632, pl. CPC 63211 ja 63297) D. Franchising-toiminta (CPC 8929)	

¹⁰⁵ Nämä palvelut, jotka käsittävät luokan CPC 62271, sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.D.
¹⁰⁶ Ei käsitä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.B ja 1.F.1. Ei käsitä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 13.E ja 13.F.
¹⁰⁷ Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sisältyy AMMATILLISTEN PALVELUJEN kohtaan 1.A.k.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
5. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	Muodon 1 osalta: BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Ei sitoumuksia.
Ylemmän perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)	Muodon 1 osalta: BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muotojen 1 ja 2 osalta: LV: Ei sitoumuksia sellaisten koulutuspalvelujen osalta, jotka liittyvät vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen ammatillisten koulujen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224).
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia. Muotojen 1 ja 2 osalta: CZ, SK: Ei sitoumuksia korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamisen osalta lukuun ottamatta keskiasteen koulutuksen jälkeisiä ammatillisia koulutuspalveluja (CPC 92310).
D. Aikuiskoulutuspalvelut (CPC 924)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT: Ei sitoumuksia radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen osalta. CY, FI, MT, RO, SE: Ei sitoumuksia.
E. Muut koulutuspalvelut (CPC 929)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. HR: Ei ole kirjekurssien tai televiestintälaitteiden kautta saatavan opetuksen osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
6. YMPÄRISTÖPALVELUT A. Jätevesipalvelut (CPC 9401)¹⁰⁸ B. Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli a) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) b) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403) C. Ilman laadun ja ilmaston suojelu (CPC 9404)¹⁰⁹ D. Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen a) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 94060 osittain)¹¹⁰ E. Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) F. Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen a) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) G. Muut ympäristöpalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 94090)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsulttipalveluita. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹⁰⁸ Vastaa viemärointipalveluja.

¹⁰⁹ Vastaa poistokaasujen puhdistuspalveluja.

¹¹⁰ Vastaa osittain luonnon ja maisemien suojelua koskevia palveluja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
7. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja ii) kansainvälinen kauttakulikutavara. AT: Myynninedistämis- ja välitystoimet Euroopan unioniin sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä. Pakollisen lentovakuutuksen, lukuun ottamatta kansainvälisen kaupallisen lentoliikenteen vakuutuksia, voi antaa ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautunut tytäryhtiö tai Itävaltaan sijoittautunut sivuliike. Euroopan unionin alueelle sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen tekemistä vakuutus sopimuksista (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta koskevia sopimuksia) kannettava vakuutusmaksuvero on korkeampi. Korkeammasta verosta voidaan myöntää vapautuksia. DK: Pakollisen lentokuljetusvakuutuksen voivat antaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet yritykset. Ainoastaan sellaiset henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyhtiöt), joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, voivat olla mukana liiketoiminnassa myönnettäessä ensivakuutuksia Tanskassa oleskeleville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle. DE: Pakollisen lentovakuutuksen voi antaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautunut tytäryhtiö tai Saksaan sijoittautunut sivuliike. Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutus sopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta. FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt. PL: Ei sitoumuksia jälleenvakuutuksen ja edelleenvakuutuksen osalta lukuun ottamatta kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyviä riskejä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PT: Ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet yhtiöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden; ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa. RO: Jälleenvakuutus kansainvälisillä markkinoilla on sallittua vain, jos riskiä ei voida jälleenvakuuttaa kotimaisilla markkinoilla. ES: Aktuaaripalveluja koskee asuinpaikkavaatimus, ja palvelujen tarjoaminen edellyttää kolmen vuoden kokemusta asianomaiselta alalta. Muodon 1 osalta: AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja ii) kansainvälinen kauttakuljetus. BG: Ei ensivakuutuksia koskevia sitoumuksia, paitsi sellaisten palvelujen osalta, joita ulkomaiset palveluntarjoajat tarjoavat ulkomaisille henkilöille Bulgarian alueella. Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgarian tasavaltaan sijoittuvien riskien varalta. Ulkomainen vakuutusyhtiö voi tehdä vakuutussopimuksia vain sivuliikkeen kautta. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja sen kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta. CY, LV, MT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja ii) kansainvälinen kauttakuljetus. LT: Ei sitoumuksia ensivakuutuspalvelujen osalta lukuun ottamatta vakuutuksia seuraaviin liittyvien riskien varalta: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuteen laukaisu ja avaruuskuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavarat, kuljetusvälineen sekä niistä mahdollisesti syntyvät vastuut; ja ii) kansainvälinen kauttakuljetus lukuun ottamatta sellaisia maakuljetuksia, joissa riskit sijoittuvat Liettuaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	BG, LV, LT, PL: Ei sitoumuksia vakuutusvälityksen osalta. FI: Ensivakuutuspalveluja (ml. rinnakkaisvakuutus) voivat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa tai joilla on sivuliike Suomessa. Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjonta edellyttää vakituista toimipaikkaa Euroopan unionissa. HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta, paitsi seuraavien osalta: a) henkivakuutus: henkivakuutuksen tarjoaminen Kroatiassa asuville ulkomaisille henkilöille; b) vahinkovakuutus: muun vahinkovakuutuksen kuin ajoneuvovakuutuksen tarjoaminen Kroatiassa asuville ulkomaisille henkilöille; c) merenkulku, lentoliikenne, kuljetukset. HU: Vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet Euroopan unioniin, saavat tarjota ensivakuutuksia Unkarin alueella ainoastaan Unkariin rekisteröidyn sivuliikkeen kautta. IT: Ei sitoumuksia aktuaarien ammattikunnan osalta. Ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan liittyvien riskien varalta. Kyseistä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan. SE: Ensivakuutusten tarjonta sallitaan ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan kautta edellyttäen, että ulkomainen palveluntarjoaja ja ruotsalainen vakuutusyhtiö kuuluvat samaan yritysryhmään tai ne ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä. Muodon 2 osalta: AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ei sitoumuksia välitystoiminnan osalta. BG: Bulgarialaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä ulkomaalaiset henkilöt, jotka harjoittavat liiketoimintaa Bulgarian alueella, voivat tehdä ensivakuutussopimuksia Bulgariassa harjoittamansa toiminnan osalta vain sellaisten palveluntarjoajien kanssa, joilla on lupa harjoittaa vakuutustoimintaa Bulgariassa. Näistä sopimuksista johtuvat vakuutuskorvaukset on maksettava Bulgariassa. Ei sitoumuksia talletusvakuutusten ja sen kaltaisten korvausjärjestelmien eikä pakollisten vakuutusjärjestelmien osalta. HR: Ei sitoumuksia ensivakuutusten tai ensivakuutuksia koskevien välityspalvelujen osalta, paitsi seuraavien osalta: a) henkivakuutus: Kroatiassa asuvien ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuus hankkia henkivakuutus;

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	b) vahinkovakuutus: i) Kroatiassa asuvien ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuus hankkia muu vahinkovakuutus kuin ajoneuvovakuutus; ii) - henkilö- tai omaisuusvakuutus, jota ei ole saatavilla Kroatiassa; yritykset, jotka hankkivat ulkomailla vakuutuksen ulkomailla toteutettavien investointitöiden yhteydessä ja jotka vakuuttavat myös kyseisiin töihin käytettävän välineistön; - ulkomaisten lainojen tuoton varmistaminen (takausvakuutus); - sellaisten kokonaan omistettujen yritysten ja yhteisyritysten henkilö- ja omaisuusvakuutus, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa ulkomailla, jos vakuutus on kyseisen maan säännösten mukainen tai sitä edellytetään yrityksen rekisteröinnin yhteydessä; - rakenteilla ja kunnostettavina olevat alukset, jos vakuutusta edellytetään ulkomaisen asiakkaan (ostajan) kanssa tehdyssä sopimuksessa; c) merenkulku, lentoliikenne, kuljetukset. IT: Ainoastaan Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan liittyvien riskien varalta. Kyseistä varaumaa ei sovelleta kansainvälisiin kuljetuksiin, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. BE: Sijoitusneuvontapalvelujen tarjonta edellyttää sijoittautumista Belgiaan. BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja. CY: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta siirtokelpoisten arvopaperien kauppaa, rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. EE: Talletusten hankintaa varten tarvitaan Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupa ja rekisteröityminen Viron lain mukaan osakeyhtiönä, tytäryhtiönä tai sivuliikkeenä. EE: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta luotonantoa, rahoitusleasingiä, maksu- ja rahansiirtopalveluja, takauksia ja sitoumuksia, välitystoimintaa rahamarkkinoilla, rahoitustietojen antamista ja siirtoa, neuvontaa ja alan muita liitännäispalveluja, välitystoimintaa lukuun ottamatta. LT: Edellytetään erikoistuneen rahastoyhtiön perustamista, jotta yhtiö voi harjoittaa sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden hoitamista, ja ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen omaisuudenhoitajina. IE: Sijoituspalvelujen tai sijoitusneuvonnan tarjoaminen edellyttää I) joko Irlannissa saatua lupaa, jonka mukaan yrityksen on tavallisesti oltava yhtiöitetty tai osakeyhtiö tai yksityisyritys; kussakin tapauksessa pääkonttorin / sääntömääräisen kotipaikan on sijaittava Irlannissa (toimilupaa ei vaadita tietyissä tapauksissa, kuten jos kolmannen maan palvelujen tarjoajalla ei ole kaupallista toimintaa Irlannissa ja palveluja ei tarjota yksityishenkilöille), tai II) muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa saatua lupaa Euroopan unionin sijoituspalveludirektiivin mukaisesti. IT: Ei sitoumuksia rahoituspalvelujen tarjoajien (promotori di servizi finanziari) osalta. LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta osallistumista kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun sekä rahoitustietojen ja rahoitukseen liittyvän tietojenkäsittelyn ja neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista. LT: Eläkerahastojen hoito edellyttää kaupallista läsnäoloa. MT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta talletusten hankintaa, kaikentyyppistä luotonantoa sekä rahoitustietojen ja rahoitustiedon

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	tietojenkäsittelyn sekä neuvonta- ja muiden liitännäispalvelujen, välitystoimintaa lukuun ottamatta, tarjoamista.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	PL: Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen: käytettävä julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa. RO: Ei sitoumuksia rahoitusleasingin osalta, rahamarkkinavälineiden, ulkomaanvaluutan, johdannaistuotteiden, valuuttakurssien ja korkovälineiden, siirtokelpoisten arvopapereiden sekä muiden markkinakelpoisten välineiden ja rahoitusvarojen kaupan, kaikenlaisen arvopapereiden liikkeeselaskuun osallistumisen, omaisuuden hoidon sekä rahoitusomaisuuden maksu- ja clearingpalvelujen osalta. Maksu- ja rahansiirtopalvelut ovat sallittuja ainoastaan maahan sijoittautuneille pankeille. SI: 1) Osallistuminen valtion joukkovelkakirjalainojen antamiseen, eläkerahastojen hoito: Ei sitoumuksia. 2) Kaikki muut osa-alat lukuun ottamatta seuraavia: rahoitustietojen antaminen ja siirto, kotimaisten oikeussubjektien ja yksityisten elinkeinonharjoittajien luotonhankinta (kaikenlaisen lainanotto) sekä takausten ja sitoumusten hankinta ulkomaisilta luottolaitoksilta sekä rahoitusalan muut liitännäispalvelut: Ei sitoumuksia. Slovenian pörssin jäsenten on oltava yhtiöitettuja Sloveniassa tai niiden on oltava ulkomaisten investointiyriytysten tai pankkien sivuliikkeitä. Muodon 2 osalta: BG: Televerkon käyttöön saatetaan soveltaa rajoituksia ja ehtoja. PL: Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen: käytettävä julkista televiestintäverkkoa tai muun luvan saaneen toimijan verkkoa.
8. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
D. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: BE: Ei sitoumuksia muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokotien ja vanhainkotien osalta.
9. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. ilmaliikenteen ateriapalvelut¹¹¹	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluita: HR: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	Muodon 1 osalta: BG, CY, HU, MT, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Muodon 1 osalta: BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹¹¹ Lentoliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 12.D.a, Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut) (CPC 9619)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Ei sitoumuksia. BG: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta teatterituottajien, lauluyhtyeiden, orkestereiden ja musiikkiryhmien palveluja (CPC 96191); kirjailijoiden, säveltäjien, kuvanveistäjien, viihdetäiteilijöiden ja muiden yksittäisten taiteilijöiden palveluja (CPC 96192); teatterien liitännäispalveluja (CPC 96193). EE: Ei muita viihdepalveluja (CPC 96199) koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LT, LV: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja (CPC 96199 osittain).
B. Uutis- ja uutistoimistopalvelut (CPC 962)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
C. Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	Muodon 1 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
D. Urheilupalvelut (CPC 9641)	Muotojen 1 ja 2 osalta: AT: Ei hiihtokoulupalveluja eikä vuoristo-oppaiden palveluja koskevia sitoumuksia. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Ei sitoumuksia. Muodon 1 osalta: CY, EE: Ei sitoumuksia.
E. Virkistyspuistojen ja uimarantojen palvelut (CPC 96491)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
11. LIIKENNE PALVELUT	
A. Meriliikenne a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) ¹¹²	Muotojen 1 ja 2 osalta: BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SE: Syöttöliikenteen palvelut ovat luvanvaraisia.
B. Sisävesiliikenne a) Henkilöliikenne (CPC 7221) b) Tavaraliikenne (CPC 7222)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. AT: Laivanvarustamon perustavia luonnollisia henkilöitä koskee kansalaisuusvaatimus. Kun on kyseessä rekisteröityminen oikeushenkilöksi, toimitusjohtajien, johtokunnan ja hallintoneuvoston enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Lisäksi osakeenemmistön on oltava Euroopan unionin kansalaisten omistuksessa. BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Ei sitoumuksia.
C. Rautatieliikenne a) Henkilöliikenne (CPC 7111) b) Tavaraliikenne (CPC 7112)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹¹² Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa valtiossa, jos siihen ei liity tuloja.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenne a) Henkilöliikenne (CPC 7121 and CPC 7122) b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun) ¹¹³	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ¹¹⁴ (CPC 7139)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
12 LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ¹¹⁵	
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut f) Meriliikenteen huolintapalvelut g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia meriliikenteen lastinkäsittelypalvelujen, varastointipalvelujen, tulliselvityspalvelujen, konttiasema- ja varastointipalvelujen, hinaus- ja työntöpalvelujen sekä meriliikenteen tukipalvelujen osalta. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavaa: f) rahdin kuljetusvälityspalvelut Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹¹³ CPC 71235 osittain; sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 2.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

¹¹⁴ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.B.

¹¹⁵ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 1.F.1.1–1.F.1.4.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 749 osittain)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223) e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224) f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) g) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta: EU: Toimenpiteillä, jotka perustuvat joko nykyisiin tai tuleviin sisävesiliikenteeseen pääsyä koskeviin sopimuksiin (mm. Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), varataan eräät liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttävälle liikenteenharjoittajille. Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräykset. EU: Ei sitoumuksia sisävesiliikenteen lastinkäsittelypalvelujen, varastointipalvelujen, hinaus- ja työntöpalvelujen sekä sisävesiliikenteen tukipalvelujen osalta. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia alusten, joissa on miehistö, vuokrauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
C. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7113) e) Rautatiekuljetuspalveluiden tukipalvelut (CPC 743) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia hinaus- ja työntöpalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavaa: c) rahdin kuljetusvälityspalvelut Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Tieliikenteen liitännäispalvelut a) Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741 osittain) b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain) d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tieliikennevälineisiin liittyvät tukipalvelut (CPC 744) f) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ei sitoumuksia kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on käyttäjä/kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta. HR: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavia: c) rahdin kuljetusvälityspalvelut ja f) maaliikennepalveluihin liittyvät tukipalvelut, jotka ovat luvanvaraisia Muodon 2 osalta: Ei mitään.
E. Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut	
a) Maahuolintapalvelut (ml. ateriapalvelut)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta ateriapalveluja.
b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
c) Rahdin kuljetusvälityspalvelut (CPC 748 osittain)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
d) Ilmaliikennevälineiden vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 734)	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajien käyttämien ilma- alusten on oltava rekisteröityjä kyseiselle lentoliikenteen harjoittajalle luvan antaneessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai muualla Euroopan unionissa. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, kun kyseessä on lyhytaikainen leasingsopimus tai jos olosuhteet ovat poikkeukselliset.
e) Myynti ja markkinointi f) Tietokonepohjainen paikanvarausjärjestelmä	Muotojen 1 ja 2 osalta: EU: Sellaisia palveluntarjoajia, jotka hoitavat lentoliikenteen harjoittajien omistamia tai hallinnoimia tietokonepohjaisia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	paikanvarausjärjestelmiä, koskevat erityisvelvollisuudet.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Lentoasemien hallinta	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹¹⁶ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
13. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹¹⁷	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.
B. Polttoaineiden putkijohtokuljetukset (CPC 7131)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia.
C. Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	Muodon 1 osalta: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

¹¹⁶ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 13.C.

¹¹⁷ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelynesteen (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen. Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä. Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 3, RAKENNUSPALVELUT

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Kiinteiden, nestemäisten ja kaasumaisten polttoaineiden sekä niihin liittyvien tuotteiden tukkukaupan palvelut (CPC 62271) sekä sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelut	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia sähkön, höyryn ja lämmينveden tukkukaupan palvelujen osalta. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
E. Moottoripolttoaineiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 613)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
F. Polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyynti (CPC 63297) sekä sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäismyyntipalvelut	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia sähkön, (pullottamattoman) kaasun, höyryn ja lämmينveden vähittäismyyntin palvelujen osalta. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia polttoöljyn, pullotetun kaasun, hiilen ja puun vähittäismyyntin osalta lukuun ottamatta postimyyntiä, jossa: ei mitään. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
G. Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja, joissa: ei mitään. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
14. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹¹⁸ (CPC ver. 1.0 97230)	Muodon 1 osalta: EU: Ei sitoumuksia. Muodon 2 osalta: Ei mitään.
g) Televiestintäyhteyspalvelut (CPC 7543)	Muotojen 1 ja 2 osalta: Ei mitään.

¹¹⁸ Terapeuttiset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Sairaanhoitopalvelut (1.A.h), Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (1.A.j) ja Terveystuhoitopalvelut (8.A ja 8.C).

LIITE V

(Sopimuksen 124 artiklassa tarkoitettu sopimuksen liitteen IX lisäyksessä 1 oleva B jakso)
VARAUKSET, JOTKA LIITTYVÄT LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN TILAPÄISEEN
OLESKELUUN LIIKETOIMINTAA VARTEN

LISÄYS 1

AVAINHENKILÖSTÖÄ JA KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEITA
HARJOITTELIJOITA KOSKEVAT VARAUKSET

(tämän sopimuksen 124 artiklassa tarkoitettu)

B JAKSO

EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
ES	Espanja
EE	Viro
EU	Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka
HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola
PT	Portugali

RO	Romania
SK	Slovakia
SI	Slovenia
SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan toimialat, jotka on vapautettu tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti ja joihin sovelletaan avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia tämän sopimuksen 124 artiklan mukaisia varauksia, ja määritellään kyseiset rajoitukset. Luettelossa on seuraavat osat:

a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan; ja

b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.

Jos b alakohdassa tarkoitettussa sarakkeessa on ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siinä mainitsemattomat Euroopan unionin jäsenvaltiot tekevät kyseistä alaa koskevat sitoumukset ilman varauksia¹¹⁹.

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot eivät tee avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei vapauteta (pysyy ilman sitoumuksia) tämän sopimuksen 114 artiklan mukaisesti.

¹¹⁹ Vaikka tietyllä alalla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiokohtaisia varauksia, siihen voidaan kuitenkin soveltaa horisontaalisia varauksia tai alakohtaisia Euroopan unionin laajuisia varauksia.

2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöiminen:
 - a) 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV. 3.1, 2002).
 - b) 'CPC' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991) ja
 - c) 'CPC ver. 1,0' tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC ver 1.0, 1998).
3. Avainhenkilöstöä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoituksena on osallistuminen työntekijöiden ja johdon väliseen riitaan tai neuvotteluun tai vaikuttaminen muulla tavoin sen tulokseen.
4. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaehtoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 112 ja 113 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saantia, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa alueella, jolla taloudellista toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskeva edellytys) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sijoittajien avainhenkilöstöön ja korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
5. Maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaehtoja koskevia Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden lakien ja asetusten kaikkia vaatimuksia sovelletaan edelleen, myös oleskeluaikaa, vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevia asetuksia, vaikka ne eivät sisältyisi luetteloon.

6. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
7. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena perusteena on sen Euroopan unionin jäsenvaltion tai alueen markkinatilanteen arviointi, jolla palvelua aiotaan tarjota, mukaan luettuna olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.
8. Varausluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	Taloudellinen tarveharkinta BG, HU: Korkeakoulututkinnon suorittaneiden harjoittelijoiden osalta edellytetään taloudellista tarveharkintaa.
KAIKKI TOIMIALAT	Yritysten sisäisten siirtojen soveltamisala BG: Yritysten sisällä toiseen maahan lähetettyjen henkilöiden lukumäärä ei saa ylittää 10:tä prosenttia kyseessä olevan bulgarialaisen oikeushenkilön vuosittain työllistämien Euroopan unionin kansalaisten määrästä: Jos työllistettyjä on vähemmän kuin 100, yritysten sisällä toiseen maahan lähetettyjen määrä voi ylittää 10 prosenttia, jos siihen saadaan lupa. HU: Ei sitoumuksia luonnollisten henkilöiden osalta, jotka ovat olleet osakkaina toisen osapuolen oikeushenkilössä.
KAIKKI TOIMIALAT	Toimitusjohtajat ja tilintarkastajat AT: Oikeushenkilöiden sivuliikkeiden toimitusjohtajien on asuttava Itävallassa; Itävallan kauppalain noudattamisesta vastaavien, oikeushenkilön tai sivuliikkeen palveluksessa olevien luonnollisten henkilöiden kotipaikan on oltava Itävallassa. FI: Ulkomaalainen, joka toimii yksityisyrittäjänä, tarvitsee elinkeinoluvan ja hänen on asuttava vakituisesti Euroopan unionissa. Kaikilla toimialoilla lukuun ottamatta televiestintäpalveluja osakeyhtiön toimitusjohtajaa koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. Televiestintäpalvelujen alalla toimitusjohtajan edellytetään asuvan vakinaisesti maassa. FR: Teollisen, kaupallisen tai käsiteollisen yrityksen toimitusjohtajalla on oltava erityisvaltuutus, jollei hänellä ole oleskelulupaa. RO: Kaupallisten yhtiöiden tilintarkastajien ja varatilintarkastajien enemmistön on oltava Romanian kansalaisia. SE: Oikeushenkilön tai sivuliikkeen toimitusjohtajan on asuttava Ruotsissa.
KAIKKI TOIMIALAT	Tunnustaminen EU: Euroopan unionin direktiivejä tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta sovelletaan ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.¹²⁰

¹²⁰

Jotta kolmansien maiden kansalaisten tutkinnot voidaan tunnustaa koko Euroopan unionissa, on neuvoteltava tämän sopimuksen 129 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
4. TEOLLISUUS ¹²¹	
H. Kustantaminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC Rev. 3.1: 22, pl. palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen ¹²²)	HR: Kustantajaa koskee asuinpaikkavaatimus. IT: Kustantajaa koskee kansalaisuusvaatimus. PL: Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajaa koskee kansalaisuusvaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.
6. YRITYSPALVELUT	
Ammatilliset palvelut	
a) Lakiasianpalvelut (CPC 861) ¹²³ pl. julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, huissiers de justice ja muut officiers publics et ministériels) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut sekä oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut	AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Kansallisen (Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot) oikeuden harjoittamiseen vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. Espanjassa toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää tähän poikkeuksia. BE, FI: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Belgiassa ”Cour de cassation” -oikeusistuimessa esiintymiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. BG: Ulkomaiset asianajajat voivat tarjota oikeudellista edustusta koskevia palveluja ainoastaan oman maansa kansalaisten osalta, ja edellytyksenä on vastavuoroisuus ja yhteistyö bulgarialaisen asianajajan kanssa. Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää vakinaista asuinpaikkaa. FR: Asianajajat voivat harjoittaa ”avocat auprès de la Cour de Cassation” ja ”avocat auprès du Conseil d’Etat” -ammatteja kiintiöiden rajoissa ja kansalaisuusvaatimuksen täytyessä. HR: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen (EU-jäsenvaltion kansalaisuus) täyttymistä. HU: Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä. Ulkomaisten asianajajien harjoittamat lakiasianpalvelut on rajattu oikeudellisen neuvonnan tarjoamiseen ja sen on tapahduttava unkarilaisen asianajajan tai lakiasiaintoinimiston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella.

¹²¹ Ei sisällä teollisuuteen liittyviä neuvontapalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.h.

¹²² Palkkio- ja sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtaan 6.F.p.

¹²³ Sisältää oikeudellisen neuvonnan, oikeudellisen edustuksen, välimiesmenettelyn ja sovittelun sekä oikeudellisen asiakirja- ja todistuspalvelun. Ainoastaan julkista kansainvälistä oikeutta, Euroopan unionin oikeutta ja sellaisen hallintoalueen oikeutta, jolla palvelun tarjoaja tai sen henkilöstö on oikeutettu toimimaan lakimiehenä, koskevien lakiasianpalvelujen tarjoaminen on sallittua, ja siihen sovelletaan muiden palvelujen tavoin Euroopan

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	LV: Valan tehneitä asianajajia, joille edustaminen rikosoikeudenkäynneissä on varattu, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat markkinoida oikeudellista neuvontaa. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. LU: Luxemburgin ja Euroopan unionin oikeuteen liittyvien lakiasianpalvelujen tarjoaminen edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. SE: Asianajajaliiton jäsenyys, joka on tarpeen ainoastaan käytettäessä ruotsalaista ”advokat”-ammattinimikettä, edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.
b) 1. Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	FR: Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpito palvelujen tarjoaminen edellyttää talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella. Yli viiden vuoden oleskelua ei voida vaatia.
b) 2. Tilintarkastuspalvelut CPC 86211 ja 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut	AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa ja Itävallan erityislainsäädännössä (esim. osakeyhtiölaki, pörssilaki, pankkilaki jne.) säädettyjen tilintarkastusten suorittaminen edellyttävät kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. DK: Asuinpaikkavaatimus. ES: Tilintarkastajien ja sellaisten yritysten, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus. FI: Suomalaisen osakeyhtiön tilintarkastajista vähintään yhtä koskee asuinpaikkavaatimus. EL: Tilintarkastajia koskee kansalaisuusvaatimus. HR: Ainoastaan viralliset tilintarkastajat, joilla on Kroatian

unionin jäsenvaltioiden lupavaatimuksia ja -menettelyjä. Kansainväliseen julkisoikeuteen ja ulkomaiseen oikeuteen liittyviä oikeudellisia palveluja tarjoavilta asianajajilta voidaan näin ollen edellyttää paikallisten eettisten sääntöjen noudattamista ja kotimaan ammattinimikkeen käyttämistä (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttämistä, yksinkertaista rekisteröitymistä isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettua pääsyä isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukaista kotipaikkaa tai toimipaikkaa isäntämaassa. Euroopan unionin oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi tarjota Euroopan unionissa asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan, ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden oikeuteen liittyviä lakiasianpalveluja voi periaatteessa tarjota kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliittoon hyväksytty täysin pätevä asianajaja henkilökohtaisesti tai niitä voidaan tarjota hänen kauttaan. Näin ollen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimissa ja muissa toimivaltaisissa viranomaisissa saattaa edellyttää täysjäsenyyttä kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion asianajajaliitossa, koska tällöin on kyse Euroopan unionin ja kansallisen prosessioikeuden harjoittamisesta. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ulkomaiset asianajajat, joita ei ole hyväksytty asianajajaliiton täysjäseniksi, voivat kuitenkin edustaa siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolta, joka on sellaisen valtion kansalainen tai kuuluu sellaiselle valtiolle, jossa asianajajalla on lupa harjoittaa ammattiaan.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	tilintarkastajien kamarin virallisesti tunnustama lupa, voivat tarjota tilintarkastuspalveluja. IT: Sellaisten yritysten, joita yhtiöoikeudesta annettu kahdeksas ETY:n direktiivi ei kata, hallintohenkilöstöä, johtajia ja osakkaita koskee kansalaisuusvaatimus. Yksittäisiä tilintarkastajia koskee asuinpaikkavaatimus. SE: Ainoastaan Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat voivat tarjota tilintarkastuspalveluja tiettyjen oikeushenkilöiden, mm. kaikkien osakeyhtiöiden, osalta. Hyväksyminen edellyttää maassa asumista.
c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹²⁴	AT: Edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. BG, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus. HU: Asuinpaikkavaatimus

¹²⁴

Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan I.A.a, Lakiasianpalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
d) Arkkitehtipalvelut ja e) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 and CPC 8674)	EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtajan tai konsultin) on asuttava Virossa. BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelujen osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. EL, HR, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus
f) Tekniset palvelut ja g) Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 and CPC 8673)	EE: Vähintään yhden vastuullisista henkilöistä (hankkeen johtajan tai konsultin) on asuttava Virossa. BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta. EL, HR, HU, SK: Asuinpaikkavaatimus.
h) Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	CZ, IT, SK: Asuinpaikkavaatimus. CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. BG, CY, MT: Kansalaisuusvaatimus DE: Kansalaisuusvaatimus, josta voidaan poikkeuksellisesti myöntää vapautus, mikäli se on perusteltua kansanterveyttä koskevien syiden nojalla. DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi, ja se edellyttää maassa asumista. FR: Kansalaisuusvaatimus Pääsy mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. LV: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan paikallisilta terveysviranomaisilta; lupa perustuu lääkäreitä ja hammaslääkäreitä koskevaan alueelliseen tarveharkintaan. PL: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa. PT: Psykologeja koskee asuinpaikkavaatimus.
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	BG, CY, DE, EE, EL, FR, HR, HU, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus. CZ, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. IT: Asuinpaikkavaatimus. PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
j) 1. Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	AT: Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa. BE, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. CZ, CY, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. FR: Kansalaisuusvaatimus Pääsy mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa. HU: Kansalaisuusvaatimus. IT: Asuinpaikkavaatimus. LV: Taloudellinen tarve määritellään sen mukaan, mikä on kyseisellä alueella toimivien kätilöiden kokonaismäärä; luvan myöntävät paikalliset terveystoimikunnat. PL: Kansalaisuusvaatimus. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.
j) 2. Sairaanhoidaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	AT: Ulkomaiset palveluntarjoajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa tehtävissä: sairaanhoitajat, fysioterapeutit, työterapeutit, puheterapeutit ja ravitsemusterapeutit. Voidakseen ryhtyä harjoittamaan ammattia Itävallassa asianomaisen henkilön on täytynyt harjoittaa kyseistä ammattia vähintään kolmen vuoden ajan ennen toiminnan aloittamista Itävallassa. BE, FR, LU: Korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten ulkomaisille luonnollisille henkilöille myöntämän luvan. CY, CZ, EE, RO, SK: Ulkomaiset luonnolliset henkilöt tarvitsevat toimivaltaisten viranomaisten luvan. HU: Kansalaisuusvaatimus DK: Lupa jonkin erityistehtävän suorittamiseen voidaan antaa tietyin rajoituksin enintään 18 kuukaudeksi ja edellyttää maassa asumista. CY, CZ, EL, IT: Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa: päätös tehdään asianomaisen alueen avoimien virkojen ja tarpeiden perusteella. LV: Taloudellinen tarve määritellään sen mukaan, mikä on kyseisellä alueella toimivien kätilöiden kokonaismäärä; luvan myöntävät paikalliset

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	terveysviranomaiset.
k) Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti (CPC 63211) sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut ¹²⁵	FR: Kansalaisuusvaatimus Kolmansien maiden kansalaisilla on kuitenkin pääsy vahvistettujen kiintiöiden rajoissa edellyttäen, että palvelujen tarjoaja on suorittanut farmasia-alan tutkinnon Ranskassa. DE, EL, SK: Kansalaisuusvaatimus HU: Kansalaisuusvaatimus lukuun ottamatta farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä (CPC 63211). IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.

¹²⁵

Farmaseuttisten tuotteiden tarjoaminen yleisesti on muun palveluntarjoamisen tavoin luvanvaraista, ja siihen sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden pätevyysvaatimuksia ja -menettelyjä. Yleisenä sääntönä on, että tämä toiminta on varattu farmaseuteille. Joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa ainoastaan reseptilääkkeiden toimittaminen on varattu farmaseuteille.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Kiinteistöpalvelut ¹²⁶	
a) Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut (CPC 821)	FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus. LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.
b) Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 822)	DK: Asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto ole myöntänyt poikkeusta. FR, HU, IT, PT: Asuinpaikkavaatimus LV, MT, SI: Kansalaisuusvaatimus.
E. Vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa	
e) Henkilökohtaisiin ja kotitaloustarvikkeisiin liittyvät (CPC 832)	EU: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
f) Televiestintälaitteiden vuokraus (CPC 7541)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
F. Muut yrityspalvelut	
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	IT, PT: Biologeja ja kemistejä koskee asuinpaikkavaatimus.
f) Maa-, riista- ja metsätalouteen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut (CPC 881 osittain)	IT: Agronomeja ja maatalousneuvoja (”periti agrari”) koskee asuinpaikkavaatimus.
j) 2. Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 ja CPC 87305)	BE: Johtohenkilöstöä koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. DK: Johtajiin ja lentokenttäturvallisuuspalveluihin sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimusta. ES, PT: Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Toimitusjohtajia ja johtajia koskee kansalaisuusvaatimus. IT: Kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus turvallisuusvartiointipalveluja

¹²⁶

Tässä tarkoitetut palvelut liittyvät kiinteistönvälittäjien ammattiin, eivätkä ne vaikuta kiinteistöjä ostavien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeuksiin ja/tai heitä koskeviin rajoituksiin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	ja arvoesineiden kuljettamista varten tarvittavan luvan saamiseksi.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
k) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	BG: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus. DE: Julkisesti tehtäväänsä nimitettyjä maanmittausinsinöörejä koskee kansalaisuusvaatimus. FR: Omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maanmittaustoimien osalta sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT, PT: Asuinpaikkavaatimus.
l) 1. Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	MT: Kansalaisuusvaatimus.
l) 2. Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	LV: Kansalaisuusvaatimus.
l) 3. Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	EU: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkkojen huollon ja korjauksen osalta asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
l) 5. Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ¹²⁷ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
m) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Asiantuntijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
n) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	HR, LV: Erikoisvalokuvauspalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. PL: Ilmavalokuvauspalvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

¹²⁷ Kuljetusvälineiden huolto- ja korjauspalvelut (CPC 6112, 6122, 8867 ja CPC 8868) sisältyvät kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.
Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan 6.B. Tietokonepalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
p) Kustantaminen ja painaminen (CPC 88442)	HR: Kustantajaa koskee asuinpaikkavaatimus. SE: Kustantajaa ja kustannus- tai painoyrityksen omistajaa koskee asuinpaikkavaatimus.
r) 1. Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	FI: Virallisia kielenkääntäjiä koskee asuinpaikkavaatimus. DK: Virallisia kielenkääntäjiä ja tulkkeja koskee asuinpaikkavaatimus, jollei Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto ole myöntänyt poikkeusta.
q) Kokouspalvelut (CPC 87909 osittain)	SI: Kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
r) 3. Perintätoimistojen palvelut (CPC 87902)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 4. Luottotietopalvelut (CPC 87901)	BE, EL, IT: Kansalaisuusvaatimus.
r) 5. Kopiointipalvelut (CPC 87904) ¹²⁸	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. LV: Asiantuntijoita koskee taloudellinen tarveharkinta ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita kansalaisuusvaatimus.
8. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 ja CPC 518)	BG: Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta.
9. JAKELUPALVELUT (pl. aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden jakelu)	
Vähittäiskaupan palvelut ¹²⁹	
c) Elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut (CPC 631)	FR: Tupakkakauppiaita (buraliste) koskee kansalaisuusvaatimus.
10. KOULUTUSPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
A. Alemman perusasteen koulutuspalvelut (CPC 921)	FR: Kansalaisuusvaatimus Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.
Ylemmän perusasteen ja	FR: Kansalaisuusvaatimus Kolmansien maiden kansalaiset voivat

¹²⁸

Ei sisällä tulostuspalveluja, jotka kuuluvat luokkaan CPC 88442 ja sisältyvät kohtaan 6.F.p.

¹²⁹

Ei käsitä huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.B ja 6.F.l.
Ei käsitä energiatuotteiden vähittäiskaupan palveluja, jotka sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtiin 18.E ja 18.F.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
keskiasteen koulutuspalvelut (CPC 922)	kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. EL: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus. LV: Vammaisille opiskelijoille tarkoitettuihin keskiasteen teknisen ja ammatillisen koulutuksen kaltaisiin koulutuspalveluihin (CPC 9224) sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	FR: Kansalaisuusvaatimus Kolmansien maiden kansalaiset voivat kuitenkin saada toimivaltaisilta viranomaisilta luvan oppilaitoksen perustamiseen ja johtamiseen sekä opettamiseen. CZ, SK: Korkea-asteen koulutuspalveluihin, lukuun ottamatta teknisiä ja ammatillisia keskiasteen jälkeisiä koulutuspalveluja (CPC 92310), sovelletaan kansalaisuusvaatimusta. IT: Palveluntarjoajia, joilla on lupa myöntää valtion tunnustamia tutkintotodistuksia, koskee kansalaisuusvaatimus. DK: Opettajia koskee kansalaisuusvaatimus.
12. RAHOITUSPALVELUT	
A. Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä. EE: Ensivakuutusten osalta vakuutusosakeyhtiön, jossa on ulkomaista pääomaa, johtokuntaan voi kuulua muiden kuin Euroopan unionin maiden kansalaisia ainoastaan suhteessa ulkomaisen pääoman osuuteen ja enintään puolet johtokunnan jäsenten määrästä. Tytäryhtiön tai itsenäisen yrityksen johtajan on asuttava vakinaisesti Virossa. ES: Aktuaarin ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus ja heillä on oltava kolmen vuoden kokemus. HR: Asuinpaikkavaatimus. IT: Aktuaarin ammatin osalta asuinpaikkavaatimus. FI: Vakuutusyhtiön toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava Euroopan unionissa, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka sijaitse Euroopan unionissa. PL: Vakuutusten välittäjiä koskee asuinpaikkavaatimus
B. Pankki- ja muut rahoituspalvelut (pl. vakuutuspalvelut)	BG: Pääjohtajan ja liikkeenjohdon edustajan pysyvän asuinpaikan on oltava Bulgariassa. FI: Luottolaitosten toimitusjohtajien ja vähintään yhden tilintarkastajan asuinpaikan on oltava Euroopan unionissa, ellei Rahoitustarkastus ole myöntänyt poikkeusta. Johdannaispörssin välittäjän (yksityishenkilö) asuinpaikan on oltava Euroopan unionissa. HR: Asuinpaikkavaatimus. Johtokunnan on johdettava luottolaitoksen liiketoimintaa Kroatian alueelta. Ainakin yhden johtokunnan jäsenen on osattava kroaattia sujuvasti. IT: Rahoituspalvelujen tarjoajien ("promotori di servizi finanziari") on asuttava jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion alueella. LT: Johtajista vähintään yhden on oltava Euroopan unionin kansalainen. PL: Pankin hallituksen jäsenistä vähintään yhtä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
13. TERVEYDENHUOLTO- JA SOSIAALIPALVELUT (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut) A. Sairaalapalvelut (CPC 9311) B. Sairaankuljetuspalvelut (CPC 93192) Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193) E. Sosiaalipalvelut (CPC 933)	FR: Johtotehtäviin pääsyn edellytyksenä olevaa hyväksyntää myönnettäessä otetaan huomioon paikallisen johtohenkilöstön saatavuus. LV: Lääkäreihin, hammaslääkäreihin, kättilöihin, sairaanhoitajiin, fysioterapeutteihin ja avustavaan hoitohenkilöstöön sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. PL: Ulkomaalaiset tarvitsevat lääkärinä toimimiseen luvan. Ulkomaisilla lääkäreillä on rajoitettu äänioikeus ammattikamareissa.
14. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT	
A. Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, CPC 642 ja CPC 643) pl. ilmaliikenteen ateriapalvelut¹³⁰	BG: Ulkomaalaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia. HR: Kotitalouksissa ja pientiloilla tarjottaviin kestitys- ja ateriapalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.
B. Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471)	BG: Ulkomaalaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	ES, FR, EL, HR, IT, PL, PT: Kansalaisuusvaatimus ES, IT: Oikeus ammatin harjoittamiseen varataan paikallisille matkaopasjärjestöille.
15. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalipalvelut)	
A. Viihdepalvelut (ml. teatteripalvelut, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut)	FR: Johtotehtäviin pääsyn edellytyksenä oleva hyväksyntä edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä, jos hyväksyntä tarvitaan yli kahdeksi vuodeksi.

¹³⁰ Lentoliikenteen ateriapalvelut sisältyvät LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUJEN kohtaan 17.D.a, Maahuolintapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 9619)	

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
16. LIIKENNEPALVELUT	
A. Meriliikenne	
a) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) b) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) ¹³¹	EU: Alusten miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Toimitusjohtajien enemmistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
D. Tieliikenne	
a) Henkilöliikenne (CPC 7121 and CPC 7122)	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. DK, HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus
b) Tavaraliikenne (CPC 7123, pl. postin kuljetus omaan lukuun) ¹³²	AT: Niitä henkilöitä ja osakkaita, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus HR: Johtajia koskee kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.
E. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetus ¹³³ (CPC 7139)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.
17 LIIKENTEEN LIITÄNNÄISPALVELUT ¹³⁴	

¹³¹ Sisältää syöttöliikenteen sekä kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien suorittaman välineiden siirtämisen satamasta toiseen samassa valtiossa, jos siihen ei liity tuloja.

¹³² CPC 71235 osittain; sisältyy VIESTINTÄPALVELUJEN kohtaan 7.A. Posti- ja kuriiripalvelut.

¹³³ Polttoaineiden putkijohtokuljetus sisältyy ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.B.

¹³⁴ Ei sisällä liikennevälineiden huolto- ja korjauspalveluja, jotka sisältyvät YRITYSPALVELUJEN kohtiin 6.F.1.1–6.F.1.4.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
A. Meriliikenteen liitännäispalvelut a) Meriliikenteen lastinkäsittelypalvelut b) Varastointipalvelut (CPC 742 osittain) c) Tulliselvityspalvelut d) Konttiasema- ja varastointipalvelut e) Varustamon edustajan palvelut f) Meriliikenteen huolintapalvelut	EU: Hinaus- ja työntöpalvelujen sekä meriliikenteen tukipalvelujen henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Kohdissa a, d, g, h ja i mainittujen alojen toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansallisuusvaatimusta. IT: ”Raccomandatario marittimo” -ammatin harjoittajia koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
g) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7213) h) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7214) i) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain) j) Muut tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 749 osittain)	
B. Sisävesiliikenteen liitännäispalvelut e) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 7224) f) Sisävesiliikenteen tukipalvelut (CPC 745 osittain)	EU: Miehistöä koskee kansalaisuusvaatimus.
C. Tieliikenteen liitännäispalvelut d) Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 7124) e) Tulliselvityspalvelut	AT: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen maantieajoneuvojen, joissa on kuljettaja, vuokrauspalvelujen osalta niitä henkilöitä ja osakkeen omistajia, joilla on oikeus edustaa oikeushenkilöä tai avointa yhtiötä, koskee kansalaisuusvaatimus. BG, MT: Kansalaisuusvaatimus DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansallisuusvaatimusta. PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella. FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti. NL Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
D. Rautatieliikenteen liitännäispalvelut ¹³⁵ a) Tulliselvityspalvelut	BG, MT: Kansalaisuusvaatimus DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansallisuusvaatimusta. PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella. FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti. NL Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.
E. Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut a) Tulliselvityspalvelut	BG, MT: Kansalaisuusvaatimus DK: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta. EL: Tulliselvityspalveluihin sovelletaan kansallisuusvaatimusta. PL: Tulliselvityspalvelujen suoraa edustusta koskevat kansalliset rajoitukset: tulliselvityksen voivat suorittaa ainoastaan tulliasioitsijat, jotka asuvat Euroopan unionin alueella. FR: Ei sitoumuksia, paitsi jos vastavuoroisuutta noudatetaan täysimääräisesti. NL Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (General Customs Act) 1 §:n 3 ja 9 kohdan mukaisesti. Lupaa ei anneta, jos hakija on saanut peruuttamattoman tuomion rikoksesta edeltävien viiden vuoden aikana. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen toimimista luvan saaneena tulliedustajana.

¹³⁵

Yleishyödyllisiä palveluja koskevaa horisontaalista rajoitusta sovelletaan palveluihin, jotka edellyttävät yleisten alueiden käyttöä.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
F. Muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut ¹³⁶ a) Putkijohtoja pitkin kuljetettujen muiden tuotteiden kuin polttoaineiden varastointipalvelut (CPC 742 osittain)	AT: Toimitusjohtajia koskee kansalaisuusvaatimus.
18. ENERGIAPALVELUT	
A. Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883) ¹³⁷	SK: Asuinpaikkavaatimus.
19. MUUT MUUALLE LUOKITTELEMATTOMAT PALVELUT	
a) Pesu-, puhdistus- ja värjäyspalvelut (CPC 9701)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
b) Kampaamopalvelut (CPC 97021)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹³⁶ Polttoaineiden putkijohtokuljetusten liitännäispalvelut sisältyvät ENERGIAPALVELUJEN kohtaan 18.C.

¹³⁷ Sisältää seuraavat palkkio- tai sopimusperusteiset palvelut: kaivostoimintaan liittyvät neuvonta ja konsultointipalvelut, porauspaikan valmistelu, porauslaitteen asennus, poraus, poranterien huoltopalvelut, suojaputkituspalvelut, porausliejun valmistus ja toimitus, kiinteän aineen hallinta, porausreiässä suoritettavat erikoistoimenpiteet, kairausalueen geologia ja porauksen hallinta, kairasydännäytteen otto, reiän koestus, vaijeripalvelut, viimeistelyynesteiden (suolaliuosten) toimitus ja käyttö, viimeistelylaitteiden toimitus ja asentaminen, sementointi (painepumppaus), aktivointipalvelut (rakoiluttaminen, hapottaminen ja painepumppaus), porausreiän korjauspalvelut, porausreiän tulppaaminen ja hylkääminen. Ei sisällä suoraa pääsyä luonnonvaroihin tai niiden hyödyntämistä. Ei sisällä maaperän rakentamista muita luonnonvaroja kuin öljyä ja kaasua koskevaa kaivostoimintaa varten (CPC 5115), joka sisältyy kohtaan 8, RAKENNUSPALVELUT.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
c) Kosmetologin käsittely, käsi- ja jalkahoitopalvelut (CPC 97022)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
d) Muut kauneudenhoitopalvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 97029)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus. AT: Korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.
e) Kylpyläpalvelut ja muut kuin terapeuttiset hieronnat, joita tarjotaan rentouttavina ja fyysistä hyvinvointia edistävinä palveluina eikä lääkinällisiin tai kuntoutustarkoituksiin ¹³⁸ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Asiantuntijoita ja korkeakoulututkinnon suorittaneita harjoittelijoita koskee kansalaisuusvaatimus.

¹³⁸

Terapeuttiset hieronnat ja kylpylähoitopalvelut sisältyvät kohtiin Sairaanhoitopalvelut (6.A.h), Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (6.A.j) ja Terveystuhoitopalvelut (13.A ja 13.C).

LIITE VI

(Sopimuksen 126 ja 127 artiklassa tarkoitettu sopimuksen liitteessä IX olevan B jakson lisäys
2)

**VARAUKSET, JOTKA LIITTYVÄT LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN TILAPÄISEEN
OLESKELUUN LIIKETOIMINTAA VARTEN**

LISÄYS 2

**SOPIMUSPERUSTEISIA PALVELUNTARJOAJIA JA ITSENÄISIÄ
AMMATINHARJOITTAJIA KOSKEVAT VARAUKSET**

(tämän sopimuksen 126 ja 127 artiklassa tarkoitettu)

B JAKSO

EU-OSAPUOLI

Käytetyt lyhenteet ovat seuraavat:

AT	Itävalta
BE	Belgia
BG	Bulgaria
CY	Kypros
CZ	Tšekki
DE	Saksa
DK	Tanska
ES	Espanja
EE	Viro
EU	Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot
FI	Suomi
FR	Ranska
EL	Kreikka
HR	Kroatia
HU	Unkari
IE	Irlanti
IT	Italia
LV	Latvia
LT	Liettua
LU	Luxemburg
MT	Malta
NL	Alankomaat
PL	Puola

PT	Portugali
RO	Romania
SK	Slovakia
SI	Slovenia
SE	Ruotsi
UK	Yhdistynyt kuningaskunta

1. Jäljempänä esitettävässä varausluettelossa ilmoitetaan palvelualat, jotka EU-osapuoli on vapauttanut tämän sopimuksen 126 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 127 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti, sekä niihin sovellettavat syrjivät rajoitukset.
Luettelossa on seuraavat osat:
a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla rajoituksia sovelletaan; ja
b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.
Jos sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin ei kumpiinkaan sovelleta muita kuin tämän sopimuksen IV osastossa määritettyjä erityisiä rajoituksia, asianomaisten Euroopan unionin jäsenvaltioiden kohdalla on merkintä "ei mitään".
2. Yksittäisten toimialojen ja osa-alojen yksilöinnissä CPC tarkoittaa yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden Kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No77, CPC prov, 1991).
3. Jäljempänä olevaan luetteloon ei sisälly pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä eikä työllisyys- ja työoloja ja sosiaaliturvaehtoja koskevia toimenpiteitä, elleivät ne ole tämän sopimuksen 126 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja 127 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja syrjiviä rajoituksia. Vaikka tällaiset toimenpiteet (esimerkiksi toimiluvan saamista, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, kielitutkinnot mukaan lukien, läpäisemistä, lainmukaista kotipaikkaa siellä, missä toimintaa harjoitetaan, ja isäntämaan vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen noudattamista koskevat edellytykset) eivät sisälly luetteloon, niitä sovelletaan joka tapauksessa toisen osapuolen sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin.
4. Tämän sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti jäljempänä oleva luettelo ei sisällä toimenpiteitä, jotka koskevat osapuolten myöntämiä tukia.
5. Maahantuloa, oleskelua, työskentelyä ja sosiaaliturvaehtoja koskevia Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden lakien ja asetusten kaikkia vaatimuksia sovelletaan edelleen, myös oleskeluaikaa, vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevia asetuksia, vaikka ne eivät sisältyisi luetteloon.
6. Jäljempänä oleva luettelo ei rajoita sijoittautumissitoumuksia koskevan luettelon mukaisten julkisten monopolien ja yksinoikeuksien olemassaoloa.
7. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, sen pääasiallisena perusteena on sen Euroopan unionin jäsenvaltion tai alueen markkinatilanteen

arviointi, jolla palvelua aiotaan tarjota, mukaan luettuna olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset.

8. Varausluettelosta syntyvät oikeudet ja velvoitteet eivät ole sovellettavissa sellaisenaan välittömästi eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia yksittäisille luonnollisille tai oikeushenkilöille.
9. Sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja riippumattomia ammatinharjoittajia koskevia sitoumuksia ei sovelleta, jos heidän tilapäisen läsnäolonsa tarkoituksena on osallistuminen työntekijöiden ja johdon väliseen riitaan tai neuvotteluun tai vaikuttaminen muulla tavoin sen tulokseen.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT ¹³⁹	Siirtymäkaudet BG, RO: Sitoumukset tulevat voimaan 1. tammikuuta 2014. AT, BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK: Ei mitään. Tunnustaminen EU: Euroopan unionin direktiivejä tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta sovelletaan ainoastaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa¹⁴⁰.
Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä (eli muuta kuin Euroopan unionin lainsäädäntöä) koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain) ¹⁴¹	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, SE, UK: Ei mitään. ES, IT, HR, EL, PL: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, PT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty elinkeinolupa, voivat markkinoida oikeudellista neuvontaa. Tanskalaisen elinkeinoluvan myöntämisen edellytyksenä on Tanskassa suoritettu lainopillinen tutkinto. FR: Edellytyksenä on täysimääräinen (yksinkertaistettu) pääsy asianajajaliittoon soveltuvuuskokeen perusteella. HR: Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä.

¹³⁹ Belgiaa koskeva selvittävä huomautus: Vuotuisen palkan määrä, johon tarvittaessa viitataan, on tällä hetkellä 33 677 euroa (maaliskuu 2007).

¹⁴⁰ Jotta kolmansien maiden kansalaisten tutkinnot voidaan tunnustaa koko Euroopan unionissa, on neuvoteltava tämän sopimuksen 129 artiklan mukainen vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus.

¹⁴¹ Näiden palvelujen tarjoaminen edellyttää muun palveluntarjoamisen tavoin Euroopan unionin jäsenvaltioissa sovellettavien lupavaatimusten ja -menettelyjen täyttymistä. Niitä voivat olla muun muassa paikallisten eettisten sääntöjen noudattaminen, kotimaan ammattinimikkeen käyttäminen (ellei isäntämaan ammattinimikkeen käyttämiselle ole saatu hyväksyntää), vakuutusta koskevien vaatimusten täyttäminen, yksinkertainen rekisteröityminen isäntämaan asianajajaliittoon tai yksinkertaistettu pääsy isäntämaan asianajajaliittoon läpäisemällä soveltuvuuskoe sekä lainmukainen kotipaikka tai toimipaikka isäntämaassa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut (CPC 86212, muut kuin ”tilintarkastuspalvelut”, CPC 86213, CPC 86219 ja CPC 86220)	CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Ei mitään. AT: Työnantajan on oltava kotimaansa asianomaisen ammatillisen toimielimen jäsen, jos tällainen toimielin on perustettu. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. FR: Hyväksyntävaatimus. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹⁴²	CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Ei mitään. AT: Työnantajan on oltava kotimaansa asianomaisen ammatillisen toimielimen jäsen, jos tällainen toimielin on perustettu; edustaminen toimivaltaisissa viranomaisissa edellyttää kansalaisuusvaatimuksen täyttymistä. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei sitoumuksia. HR, HU: Asuinpaikkavaatimus.
Arkkitehtipalvelut ja Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 and CPC 8674)	CY, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään. ES, HR, IT, PL: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. FI: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on tarjottavaan palveluun liittyvää erityisosaamista. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. DK: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja. BG, CZ, DE, FI, HU, LT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. HR, HU: Asuinpaikkavaatimus.
Tekniset palvelut ja Tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 and CPC 8673)	CY, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään. ES, HR, IT, PL, PT: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. FI: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on tarjottavaan palveluun liittyvää erityisosaamista. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän.

¹⁴²

Ei sisällä verokysymyksiin liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kohtaan Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
	DK: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja. BG, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. HR, HU: Asuinpaikkavaatimus.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Sairaanhoitopalvelut (ml. psykologiset) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain)	SE: Ei mitään. CY, CZ, DE, DK, EE, ES ¹⁴³ , IE, IT, LU, MT, NL, PL, RO, SI: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. AT: Ei sitoumuksia lukuun ottamatta psykologisia ja hammaslääkäripalveluja, joissa sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE, BG, EL, FI, FR, HU, LT, LV, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	SE: Ei mitään. BE, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES ¹⁴⁴ , FI, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, RO, SI: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. AT, BG, FR, HR, HU, LV, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	SE: Ei mitään. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, RO, SI: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE, BG, FI, FR, HU, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.
sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	SE: Ei mitään. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, RO, SI: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE, BG, FI, FR, HU, PT, SK, UK: Ei sitoumuksia.
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE: Ei mitään. ES, IT, PL: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. LV: Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. DK: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja. AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, PT, SK, UK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. HR: Sopimusperusteisia palveluntarjoajia koskee asuinpaikkavaatimus. Ei sitoumuksia itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut	CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, SE, UK: Ei mitään. ES, HR, IT, PL: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan

¹⁴³ Espanja ei sovelta taloudellista tarveharkintaa Kolumbiaan sairaanhoitopalvelujen (ml. psykologiset) ja hammaslääkäripalvelujen (CPC 9312 ja CPC 85201 osittain) osalta.

¹⁴⁴ Espanja ei sovelta taloudellista tarveharkintaa Kolumbiaan eläinlääkintäpalvelujen (CPC 932) osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
(CPC 864)	taloudellista tarveharkintaa. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. AT, BG, CZ, DK, EL, FI, LT, LV, MT, RO, SI, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. LT, PT: Ei sitoumuksia mielipidetutkimuspalvelujen osalta (CPC 86402). HU: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta mielipidetutkimuspalveluja (CPC 86402), joissa ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	CY, DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään. ES, HR, IT, PL, PT: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. DK: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja. AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	CY, DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Ei mitään. ES, HR, IT, PL, PT: Itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. DK: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta sopimusperusteisten palveluntarjoajien enintään kolme kuukautta kestäviä oleskeluja. AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. HU: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa ei sitoumuksia.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SK, SI, SE: Ei mitään. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, UK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei mitään. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
korjaus (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain ja CPC 8868 osittain)	asetuksissa määritellyn määrän. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. UK: Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien ja moottorikelkkojen huoltoon ja korjaukseen (CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain) sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus ¹⁴⁵ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 ja CPC 8866)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään. BE: Taloudellinen tarveharkinta, lukuun ottamatta sopimusperusteisia palveluntarjoajia, jos vuosipalkka on yli asiaankuuluvissa laeissa ja asetuksissa määritellyn määrän. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.
Suunnittelupalvelut	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ei sitoumuksia. ES: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.
Kemian tekniikka, farmasia ja valokemia	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ei sitoumuksia. ES, IT: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.
Kosmetiikkateknologian palvelut;	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ei sitoumuksia. ES: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.
Autoteollisuuden erikoistuneet teknologia-, suunnittelu-, markkinointi- ja myyntipalvelut;	AT, BE, BG, CY, CZ, ES, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ei sitoumuksia. IT: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.
Muotiteollisuuden, vaatteiden, jalkineiden ja esineiden kaupalliset suunnittelu- ja markkinointipalvelut	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: ei sitoumuksia. ES: Ei mitään sopimusperusteisten palveluntarjoajien osalta, ei sitoumuksia itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, pl. virallinen tai varmennettu toiminta)	CY, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Ei mitään. AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, EL, FI, HU, IE, IT, LT, PL, RO, SK: sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. HR: Ei sitoumuksia itsenäisten ammatinharjoittajien osalta.

¹⁴⁵ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut (CPC 845) sisältyvät kohtaan tietokonepalvelut.

LIITE VII

(Sopimuksen 130 artiklassa tarkoitettu sopimuksen Liite X)

PALVELUKAUPPAA, SIJOITTAUTUMISTA JA SÄHKÖISTÄ KAUPPAA KOSKEVAT YHTEYSPISTEET

(tämän sopimuksen 130 artiklassa tarkoitettu)

KOLUMBIA

Ministerio de Comercio, Industria y Turismo (Ministry of Trade, Industry
and Tourism)

Calle 28 No. 13A–15.

Bogotá

Colombia

Puhelin: +57 1 606 76 76 Ext. 1316

Faksi: +57 1 2410479

EU

EUROOPAN UNIONI European Commission - DG TRADE

Services and investment unit

Rue de la Loi 170

B-1000 BRUXELLES

Sähköposti: TRADE-GATS-CONTACT-POINTS@ec.europa.eu

ITÄVALTA

Federal Ministry of Economics and Labour

Department for Multilateral Trade Policy - C2/11

Stubenring 1

A-1011 Vienna

Austria

Puhelin: ++ 43 1 711 00 (ext. 6915/5946)

Faksi: ++ 43 1 718 05 08

Sähköposti: post@C211.bmwa.gv.at

BELGIA	Service public fédéral Economie, PME, Classes moyennes et Energie, Direction générale du Potentiel économique (Federal Public Service Economy, SMEs, Self-employed and Energy Directorate – General Economic Potential) Rue du Progrès, 50 B-1210 Brussels Belgium Puhelin: (322) 277 51 11 Faksi: (322) 277 53 11 Sähköposti: info-gats@economie.fgov.be
BULGARIA	Foreign Economic Policy Directorate Ministry of Economy and Energy 12, Alexander Batenberg Str. 1000 Sofia Bulgaria Puhelin:(359 2) 940 77 61 / (359 2) 940 77 93 Faksi: (359 2) 981 49 15 Sähköposti: wto.bulgaria@mee.government.bg
KROATIA	State Office for Trade Policy Gajeva 4, Zagreb CROATIA Puhelin: 01-6444-600 Faksi: 01-6444-601 Sähköposti: info@dutp.hr
KYPROS	Permanent Secretary Planning Bureau Apellis and Nirvana corner 1409 Nicosia Cyprus Puhelin:(357 22) 406 801 / (357 22) 406 852 Faksi: (357 22) 666 810 Sähköposti: planning@cytanet.com.cy maria.philippou@planning.gov.cy
TŠEKKI	Ministry of Industry and Trade

Department of Multilateral and EU Common Trade Policy
Politických vězňů 20
Praha 1
Czech Republic
Puhelin: (420 2) 2485 2012
Faksi: (420 2) 2485 2656
Sähköposti: brennerova@mpo.cz

TANSKA

Ministry of Foreign Affairs
International Trade Policy and Business
Asiatisk Plads 2
DK-1448 Copenhagen K
Denmark
Puhelin: (45) 3392 0000
Faksi: (45) 3254 0533
Sähköposti: eir@um.dk

VIRO

Ministry of Economic Affairs and Communications
11 Harju street
15072 Tallinn
Estonia
Puhelin: (372) 639 7654 / (372) 625 6360
Faksi: (372) 631 3660
Sähköposti: services@mkm.ee

SUOMI

Ministry for Foreign Affairs
Department for External Economic Relations
Unit for the EU Common Commercial Policy
PO Box 176
00161 Helsinki
Finland
Puhelin:(358-9) 1605 5528
Faksi: (358-9) 1605 5599

RANSKA

Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Emploi
 Direction générale du Trésor et de la Politique économique (DGTPE)
 Service des Affaires multilatérales et du développement
 Sous Direction Politique commerciale et Investissement
 Bureau Services, Investissements et Propriété intellectuelle
 (Ministry of Economy, Finance and Employment
 Directorate General of Treasury and Economic Policy (DGTPE)
 Multilateral Affairs and Development Department
 Sub Directorate for Trade Policy and Investment
 Office of Services, Investment and Intellectual Property)
 139 rue de Bercy (télédoc 233)
 75572 Paris Cedex 12
 France
 Puhelin: +33 (1) 44 87 20 30
 Faksi: +33 (1) 53 18 96 55

Secrétariat général des affaires européennes
 (Secretariat General for European Affairs)
 2, Boulevard Diderot
 75572 Paris Cedex 12
 Puhelin: +33 (1) 44 87 10 13
 Faksi: +33 (1) 44 87 12 61

SAKSA

German Office for Foreign Trade - bfai
 Agrippastrasse 87-93
 50676 Köln
 Germany
 Puhelin:(49221) 2057 345
 Faksi: (49221) 2057 262
 Sähköposti: zoll@bfai.de

KREIKKA

Ministry of Economy and Finance
 Directorate for Foreign Trade Policy
 1 Kornarou Str.
 10563 Athens
 Greece
 Puhelin: (30 210) 3286121, 3286126
 Faksi: (30 210) 3286179

UNKARI

Ministry of Economy and Transport

Trade Policy Department

Honvéd utca 13-15.

H-1055 Budapest

Hungary

Puhelin: 3613367715

Faksi: 3613367559

Sähköposti: kereskedelempolitika@gkm.gov.hu

IRLANTI

Department of Enterprise, Trade & Employment

International Trade Section (WTO)

Earlsfort Centre

Hatch St.

Dublin 2

Ireland

Puhelin: (353 1) 6312533

Faksi: (353 1) 6312561

ITALIA

Ministero degli Affari Esteri
(Ministry of Foreign Affairs)
Piazzale della Farnesina, 1
00194 Rome
Italy

General Directorate for the Multilateral Economic and Financial
Cooperation

WTO Coordination Office

Puhelin: (39) 06 3691 4353

Faksi: (39) 06 3242 482

Sähköposti: dgce.omc@esteri.it

General Directorate for the European Integration

Office II – EU external relations

Puhelin: (39) 06 3691 2740

Faksi: (39 06) 3691 6703

Sähköposti: dgie2@esteri.it

Ministero Attività Produttive

Area per l'internazionalizzazione

(Ministry of Productive Activities

Area for Internationalisation)

Viale Boston, 25

00144 Rome

Italy

General Directorate for Commercial Policy

Division V

Puhelin: (39) 06 5993 2589

Faksi: (39) 06 5993 2149

Sähköposti: polcom5@mincomes.it

LATVIA	WTO Division Foreign Economic Relations and Trade Policy Department Ministry of Economics Brivibas Str. 55 Riga, LV 1519 Latvia Puhelin: (371) 67 013 008 Faksi: (371) 67 280 882 Sähköposti: pto@em.gov.lv
LIETTUA	Division of International Economic Organisations, Ministry of Foreign Affairs J. Tumo Vaizganto 2 2600 Vilnius Lithuania Puhelin:(370 52) 362 594 / (370 52) 362 598 Faksi: (37052) 362 586 Sähköposti: teo.ed@urm.lt
LUXEMBURG	Ministère des Affaires Etrangères Direction des Relations Economiques Internationales (Ministry of Foreign Affairs Directorate of International Economic Relations) 6, rue de l'Ancien Athénée L-1144 Luxembourg Luxembourg Puhelin: (352) 478 2355 Faksi: (352) 22 20 48
MALTA	Director International Economic Relations Directorate Economic Policy Division Ministry of Finance St. Calcedonius Square Floriana CMR02 Malta Puhelin: (356) 21 249 359

Faksi: (356) 21 249 355

Sähköposti: epd@gov.mt

joseph.bugeja@gov.mt

ALANKOMAAT

Ministry of Economic Affairs
Directorate-General for Foreign Economic Relations
Trade Policy & Globalisation (ALP: N/101)
P.O. Box 20101
2500 EC Den Haag
The Netherlands
Puhelin: (3170) 379 6451 / (3170) 379 6250
Faksi: (3170) 379 7221
Sähköposti: M.F.T.RiemsлагBaas@MinEZ.nl

PUOLA

Ministry of Economy
Department of Trade Policy
Ul. Żurawia 4a
00-507 Warsaw
Poland
Puhelin: (48 22) 693 4826 / (48 22) 693 4856 / (48 22) 693 4808
Faksi: (48 22) 693 4018
E-mail: joanna.bek@mg.gov.pl

PORTUGALI

Ministry of Economy
ICEP Portugal
Market Intelligence Unit
5 de Outubro, 101
1050-051 Lisbon
Portugal
Puhelin: (351 21) 790 95 00
Faksi: (351 21) 790 95 81
Sähköposti: informação@icep.pt

Ministry of Foreign Affairs
General Directorate for Community Affairs (DGAC)
R da Cova da Moura 1
1350 11 Lisbon
Portugal
Puhelin: (351 21) 393 55 00
Faksi: (351 21) 395 45 40

ROMANIA	Ministry for SMEs, Trade, Tourism and Liberal Professions Department for Foreign Trade Str. Ion Campineanu nr. 16 Sector 1 Bucharest Romania Puhelin ja faksi: (41 22) 401 05 58 Yhteyshenkilö: Ms Natalia SCHINK Head of Unit
SLOVAKIA	Ministry of Economy of the Slovak Republic Trade and Consumer Protection Directorate Trade Policy Department Mierová 19 827 15 Bratislava 212 Slovakia Puhelin: (421 -2) 4854 7110 Faksi: (421 -2) 4854 3116
SLOVENIA	Ministry of Economy of the Republic of Slovenia Mr. Dimitrij Grčar Head of Multilateral Division Kotnikova 5 1000 Ljubljana Slovenia (386 1) 478 35 42 / (386 1) 478 35 53 Faksi: (386 1) 478 36 11 Sähköposti: dimitrij.grcar@gov.si Internet-osoite: www.mg-rs.si
ESPAÑA	Ministerio de Industria, Turismo y Comercio Secretaría de Estado de Turismo y Comercio Secretaría General de Comercio Exterior Subdirección General de Comercio Internacional de Servicios (Ministry of Industry, Tourism and Trade State Secretariat for Tourism and Trade General Secretariat of Foreign Trade

Sub-General Directorate of International Trade in Services) Paseo de la
Castellana 162

28046 Madrid

Spain

Puhelin: (3491) 349 3781

Faksi: (3491) 349 5226

Sähköposti: sgcominser.ssc@mcx.es

RUOTSI

National Board of Trade
Global Trade Department
Box 6803
113 86 Stockholm
Sweden
Puhelin:(468) 690 4800
Faksi: (468) 30 6759
Sähköposti: registrator@kommers.se
Internet-osoite: <http://www.kommers.se>

Ministry for Foreign Affairs
Department: UD-IH
103 39 Stockholm
Sweden
Puhelin: 46 (0) 8 405 10 00
Faksi: 46 (0) 8723 11 76
Sähköposti: registrator@foreign.ministry.se
Internet-osoite: <http://www.sweden.gov.se/>

YHDISTYNYT
KUNINGASKUNTA

Department for Business Enterprise & Regulatory Reform
Trade Policy Unit
Bay 4127
1 Victoria Street
London
SW1H 0ET
England
United Kingdom
Puhelin: (4420) 7215 5922
Faksi: (4420) 7215 2235
Sähköposti: A133servicesEWT@berr.gsi.gov.uk
Internet-osoite: www.berr.gov.uk/europeantrade/key-trade-issues-gats/page22732/html

PERU

Ministerio de Comercio Exterior y Turismo (Ministry of Foreign Trade and Tourism)
Vice Ministry of Foreign Trade
Calle Uno Oeste No. 50 Urb. Córpac, San Isidro
Lima 27
Peruú
Puhelin: +51 1 5136119

Faksi: +51 1 5136100 ext 1265

E-mail: servicios@mincetur.gob.pe

LIITE VIII

(Sopimuksen liitteen XII lisäyksessä 1 oleva B jakso)
JULKISTEN HANKINTOJEN SOVELTAMISALA

Sisällytetään 1 alajaksoon: Keskushallinnon yksiköt:

”Kroatia

- Kroatian parlamentti;
- Kroatian tasavallan presidentti;
- Kroatian tasavallan presidentin kanslia;
- Kroatian tasavallan presidentin kanslia virkakauden päätyttyä;
- Kroatian tasavallan hallitus;
- Kroatian tasavallan hallituksen virastot;
- Talousministeriö
- Aluekehityksestä ja EU:n varojen käytöstä vastaava ministeriö
- Valtiovarainministeriö
- Puolustusministeriö
- Ulko- ja Eurooppa-asioiden ministeriö
- Sisäasiainministeriö
- Oikeusministeriö
- Hallintoministeriö
- Yrittäjyys- ja ammatinharjoittamisasioista vastaava ministeriö
- Työllisyysasioista ja eläkejärjestelmästä vastaava ministeriö
- Meriasiaain, liikenne- ja infrastruktuuriministeriö
- Maatalousministeriö
- Matkailuministeriö
- Ympäristöasiasta ja luonnonsuojelusta vastaava ministeriö
- Rakennus- ja aluesuunnitteluministeriö
- Veteraanasioista vastaava ministeriö
- Sosiaalipolitiikasta ja nuorisosta vastaava ministeriö
- Terveysministeriö
- Tiede-, koulutus- ja urheiluministeriö
- Kulttuuriministeriö
- Valtionhallinnon organisaatiot
- Kunnalliset valtionhallintovirastot
- Kroatian tasavallan perustuslakituoimioistuin

- Kroatian tasavallan korkein oikeus
- Tuomioistuimet
- Kroatian tuomarineuvosto
- Oikeuskanslerin virastot
- Kroatian valtion syyttäjäneuvosto
- Oikeusasiamiehen toimistot
- Julkisten hankintamenettelyjen valvontakomitea
- Kroatian keskuspankki
- Valtion virastot ja toimistot
- Valtiontalouden tarkastusvirasto;”

Sisällytetään 2 alajaksoon: Keskushallintoa alemmat yksiköt:

”Kroatia

Hankintaviranomaiset, joita tarkoitetaan lain Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa, eli oikeushenkilöt, jotka on perustettu varta vasten yleisen edun mukaisiin tarpeisiin, jotka eivät ole luonteeltaan teollisia tai kaupallisia ja jotka täyttävät jonkin seuraavista edellytyksistä:

- niiden rahoituksesta yli 50 prosenttia on peräisin valtion talousarviosta tai paikallisten tai alueellisten itsehallintoyksiköiden talousarviosta tai muiden oikeushenkilöiden varoista, tai
- niihin sovelletaan johtamiseen liittyvää valtion hallintoelinten, paikallisten ja alueellisten itsehallintoyksiköiden tai muiden oikeushenkilöiden harjoittamaa valvontaa, tai
- niillä on valvonta- tai hallintoneuvosto, jonka jäsenistä yli puolet on valtion hallintoelinten, paikallisten ja alueellisten itsehallintoyksiköiden tai muiden oikeushenkilöiden nimittämiä.

Tällaisista voidaan mainita esimerkiksi:

- Agency Alan d.o.o.;
- APIS IT d.o.o – Tietojärjestelmien ja -tekniikoiden tukikivirasto;
- kroatialainen kansantanssiryhmä Lado;
- CARnet (Kroatian akateeminen tutkimusverkosto);
- avustus- ja hoitolaitokset;
- sosiaalikeskukset;
- hoitokodit;
- terveyskeskukset;
- valtion arkistot;
- valtion luonnonsuojeluinstituutti;

- rahasto Krškon ydinvoimalaitoksen käytöstä poistamisen rahoittamiseksi ja NEK:n radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittamiseksi;
- takavarikoidun omaisuuden korvausrahasto;
- Vukovarin jälleenrakennus- ja kehitysrahasto;
- rahasto vammaisten ammatillista kuntoutusta ja työllistämistä varten;
- ympäristönsuojelu- ja energiatehokkuusrahasto;
- Kroatian tiede- ja taideakatemia;
- Kroatian jälleenrakennus- ja kehityspankki;
- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (Kroatian lennonjohtoyhtiö);
- Hrvatska lutrija d.o.o. (Kroatian lotto);
- Kroatian kulttuuriperintösäätiö;
- Kroatian maaseutukeskus;
- Kroatian radio ja televisio;
- Kroatian teknologiakulttuurin yhdistys;
- Kroatian audiovisuaalinen keskus;
- Kroatian hevosjalostuskeskus – valtion hevossiittola Đakovossa ja Lipikissä;
- Kroatian maatalous-, elintarvike- ja maaseudunasiainkeskus;
- Kroatian kaivostoimintakeskus;
- Kroatian sodan museo ja dokumentointikeskus;
- Kroatian olympiakomitea;
- Kroatian energiamarkkinatoimija;
- Kroatian paralympiakomitea;
- Kroatian alusrekisteri;
- Kroatian konservointi-instituutti;
- Kroatian kuulovammaisten urheiluliitto;
- Kroatian hätälääketieteen instituutti;
- Kroatian kansanterveyslaitos;
- Kroatian mielenterveysinstituutti;
- Kroatian eläkevakuutuslaitos;
- Kroatian standardointi-instituutti;
- Kroatian telelääketiedeinstituutti;
- Kroatian toksikologia- ja antidopinginstituutti;
- Kroatian verensiirtohoidon laitos;
- Kroatian työvoimavirasto;
- Kroatian työsuojelu- ja työturvallisuuslaitos;
- Kroatian sairausvakuutuslaitos;

- Kroatian työterveyden alan sairausvakuutuslaitos;
- Jadrolinja (varustamo);
- Kroatian olympiakeskus;
- julkiset korkeakoulut;
- kansallispuistot;
- luonnonpuistot;
- julkiset tiede-instituutit;
- Kroatian tasavallan tai paikallisten tai alueellisten itsehallintoyksiköiden perustamat teatterit, museot, galleriat, kirjastot ja muut kulttuurialan laitokset;
- rangaistuslaitokset;
- kliiniset sairaalat;
- kliiniset sairaalakeskukset;
- klinikat;
- Miroslav Krleža -instituutti (leksikografia);
- satamaviranomaiset;
- parantolat;
- alueellisten itsehallintoyksiköiden perustamat apteekit;
- Matica hrvatska (Kroatian kulttuurijärjestö);
- kansainvälinen vedenalaisen arkeologian keskus;
- kansallinen ja yliopistollinen kirjasto;
- koululaisten ja opiskelijoiden elintason tukemisen kansallinen säätiö;
- kansalaisyhteiskunnan kehittämisen kansallinen säätiö;
- Kroatian tasavallan tieteen, korkea-asteen koulutuksen ja teknologisen kehityksen kansallinen säätiö;
- opetuksen ulkoisen arvioinnin kansallinen keskus;
- korkea-asteen koulutuksen kansallinen neuvosto;
- kansallinen tiedeneuvosto;
- virallinen lehti (Narodne novine d.d.);
- koulukodit;
- Kroatian tasavallan tai paikallisten ja alueellisten itsehallintoyksiköiden perustamat koulutuslaitokset;
- yleiset sairaalat;
- Plovput d.o.o. (merenkulun turvallisuudesta vastaava valtionyhtiö);
- poliklinikat;
- erikoissairaalat;
- vakuutettujen keskusrekisteri;

- yliopistojen tietojenkäsittelykeskus;
- urheilujärjestöt;
- urheiluliitot;
- ensihoitoyksiköt;
- palliatiivisen hoidon yksiköt;
- terveydenhuoltoyksiköt;
- poliisien solidaarisuussäätiö;
- vankilat;
- Dubrovnikin restaurointi-instituutti;
- kasvintarkastuslaitos;
- kansanterveyslaitokset;
- lentotekniikan keskus (Zrakoplovno – tehnički centar d.d.);
- kunnalliset tiehallintoyksiköt.”

Sisällytetään julkisia palveluja koskevaan 3 alajakson kohtiin I (Sähkön tuotanto, kuljetus tai jakelu) , II (Juomaveden tuotanto, kuljetus tai jakelu), III (Kaupunkirautatie-, raitiotie-, johdinauto- tai linja-autopalvelut), IV (Meri- tai sisävesisatama- tai muut terminaalipalvelut), V (Lentoasemien rakennelmat ja laitteet), VI (Kaasun tai lämpöenergian siirto tai jakelu) ja VII (Rautatieliikennepalvelut).

”Hankintayksiköt, joita tarkoitetaan lain Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (julkisia hankintoja koskeva laki, virallinen lehti 90/11) 6 §:ssä ja jotka ovat julkisia yrityksiä tai hankintaviranomaisia ja jotka erityismääräysten mukaisesti vastaavat

1. kaasun ja lämpöenergian siirrosta ja jakelusta, kuten mainittua toimintaa energialain mukaisen energiatoimiluvan perusteella harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10);
2. kiinteiden verkkojen rakentamisesta (tarjoamisesta) tai toiminnasta sähköenergian tuotantoon, siirtoon ja jakeluun liittyvien julkisten palvelujen tarjoamista varten sekä sähköenergian toimittamisesta kiinteisiin verkkoihin, kuten mainittua toimintaa energialain mukaisen energiatoimiluvan perusteella harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10);
3. kiinteiden verkkojen rakentamisesta (tarjoamisesta) tai toiminnasta juomaveden tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyvien julkisten palvelujen tarjoamista varten sekä juomaveden toimittamisesta kiinteisiin verkkoihin, kuten paikallisten itsehallintoyksikköjen perustamat yksiköt, jotka vesilain perusteella toimivat julkisten vesi- ja viemärihuollon palveluiden tarjoajina (virallinen lehti 153/09 ja 130/11);
4. verkkojen saataville saattamisesta tai hallinnoinnista julkisten rautatiepalvelujen tarjoamista varten;
5. verkkojen saataville saattamisesta tai toiminnasta julkisten kaupunkirautatiepalvelujen, automatisoitujen järjestelmien, raitiotie-, linja-auto-, johdinauto- ja kaapelivaunupalvelujen tarjoamista varten, kuten mainittua toimintaa julkisena palveluna julkisia palveluja koskevan lain mukaisesti harjoittavat yksiköt

(virallinen lehti 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11);

6. maantieteellisen alueen hyödyntämiseen liittyvästä toiminnasta tarkoituksenaan tarjota meri- ja jokisatamia tai muita liikenneterminaaleja meri- tai jokiliikenteen harjoittajien käyttöön, kuten mainittua toimintaa merialue- ja merisatamalain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 158/03, 100/04, 141/06 ja 38/09);
7. maantieteellisen alueen hyödyntämiseen liittyvästä toiminnasta tarkoituksenaan tarjota lentokenttiä ja muita terminaaleja lentoliikenteen harjoittajien käyttöön, kuten mainittua toimintaa lentokenttälain mukaisesti harjoittavat yksiköt (virallinen lehti 19/98 ja 14/11).”

LIITE IX

(Sopimuksen liitteen XII lisäys 2)

HANKINTATIETOJEN JULKAISUVÄLINEET

Sisällytetään liitteessä XII olevaan lisäykseen 2:

”Kroatia

- Lait, asetukset, hallinnolliset määräykset ja tuomioistuinten päätökset: Narodne Novine”